

HEZKUNTZA ETA KIROL FAKULTATEA
Jarduera Fisikoaren eta Kirolaren Zientzietako Gradua
Ikasturtea: 2021-2022

UNITATE DIDAKTIKO SENTSIBILIZATZAILE
BATEN PROPOSAMENA LASARTE-ORIAKO
ORIANTE INSTITUTUARENTZAT

EGILEA: Beñat Negrodo Muñoa

ZUZENDARIA: Ruth Cayero Alcorta

Data, 2022ko ekaina

LABURPENA

Lan honetan ikasleen desgaitasunetikiko sentsibilizazioa eta desgaitasuna duten pertsonetikiko enpatia bultzatzea helburu duen unitate didaktiko sentsibilizatzaile bat proposatzen zaio Lasarte-Oriako Oriarte institutuari. Proposamen hau Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako (DBH) ikasleei bideratuta dago eta Gorputz Hezkuntzako saioetan burutuko da. Guztira 8 saio izango dira non ikasleek joko-jolas sentsibilizatzaile eta kirol egokitu ezberdinak praktikatu dituzten desgaitasun ezberdinak simulatuz jakiteko nola desgaitasun horiek baldintzatu dezaketen kirolaren praktika. Saio bakoitzaren hasieran irakasleak saioan zehar landuko den desgaitasunari buruzko informazioa emango du eta saio amaieran ikasleek saioan zehar bizitakoaren inguruko hausnarketa egingo dute. Aintzat hartuta gorputz- eta kirol-jarduera tresna pribilegiatua dela balioak eta jarrerak transmititzeko, askotan gai honen inguruan dagoen ezagutza eskasagatik ikasleek desgaitasunetikiko dituzten aurreiritzi zein jarrera negatiboak gainditzea bilatzen da unitate didaktiko sentsibilizatzaile honen bitartez.

HITZ GAKOAK: desgaitasuna, sentsibilizazioa, inklusioa, kirol egokitua eta Gorputz Hezkuntza (GH).

ABSTRACT

In this work we propose to the Oriarte Institute of Lasarte-Oria a sensitizing didactic unit whose objective is to raise awareness of the students' disabilities and empathy with people with disabilities. This proposal is aimed at students of Compulsory Secondary Education (CSE) and will be carried out in Physical Education sessions. In total there will be 8 sessions in which students will practice different sensitizing games and adapted sports simulating different disabilities that may condition the practice of sports. At the beginning of each session the teacher will inform about the disability that will be worked on during the session and at the end of the session the students will reflect on what they have experienced during the session. Bearing in mind that physical-sports activity is a privileged tool for the transmission of values and attitudes, this didactic unit seeks to overcome the prejudices and negative attitudes of students towards disabilities, often due to the lack of knowledge that exists in this area.

KEY WORDS: disability, awareness, inclusion, adapted sport and Physical Education (PE).

AURKIBIDEA

1. SARRERA	1
2. MARKO TEORIKOA	2
2.1. SENTSIBILIZAZIOA	2
2.1.1. SENTSIBILIZAZIO PROGRAMAK	4
2.1.2. SENTSIBILIZAZIO PROGRAMAK EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOAN	5
2.2. DESGAITASUNA DUTEN PERTSONEN INKLUSIORAKO BARRERAK	10
2.3. HEZKUNTZA INKLUSIBOA	12
2.3.1. GORPUTZ HEZKUNTZAKO IRAKASLEAK	13
2.3.2. DESGAITASUNEKIKO JARRERA ALDAKETA HEZKUNTZAN	15
3. HEZIBERRIREN OINARRIZKO HEZKUNTZAKO CURRICULUMEAN DESGAITASUNAREN GAIARI EGITEN ZAION ERREFERENTZIAREN AZTERKETA	18
4. LANAREN HELBURUAK	19
5. UNITATE DIDAKTIKOA	19
JUSTIFIKAZIOA	19
ERREFERENTZIA BIBLIOGRAFIKOAK	21
ERANSKINAK	23
UNITATE DIDAKTIKOA	23
IRAKASLEAREN HAUSNARKETARAKO GIDOIA	58

HITZAURREA

Orain arte desgaitasunen inguruan izan dudana informazioa oso eskasa izan da. Betidanik ezagutu dut desgaitasunen bat duen jendea baina inoiz ez dut jakin ia ezer beraien inguruan, soilik beraiekiko estereotipoak eta isekak ikusi izan ditut. Nahiz eta ez dirudien arren, populazioaren ehuneko esanguratsu batek du desgaitasunen bat, %15-ak hain zuzen ere. Horren inguruan pentsatzean, galdera hau egiten diot nire buruari: "Desgaitasuna dutenen populazioa gure gizartearen zati garrantzitsu bat dela aintzat hartuz, nola da posible haien inguruan hain gutxi jakitea?"

Jarduera Fisiko eta Kirolen Zientziak ikasten ditut eta laugarren mailan nago. Aurtengo ikasturtean ikasketak amaitzeko ezinbestekoak diren derrigorrezko praktikak burutu ditut. Azken hilabete hauetan Gipuzkoako Kirol Egokituko Federazioan praktikak egiten aritu naiz eta orain desgaitasuna dutenei bideratutako igeriketa ikastaroak ematen lan egiten dut. Praktikak eta aurten ikasi dugun Jarduera Fisiko Inklusiboaren ikasgaiari esker ikasi dut desgaitasunen inguruan gaur egun dakidan gutzia.

Hala ere, aurrez aipatutakoaren inguruan husnartzen dudanean ondorio batera iristen naiz beti: "Egiten ari naizen ikasketak egin ez banitu, ez nuen ezer jakingo desgaitasunen inguruan". Pentsamendu horrek eman dit ideia Gradu Amaierako Lan hau burutzeko.

Lan honetan Lasarte-Oriako institutuarentzat (nire institutua izan zena) desgaitasunen inguruan sentsibilizatzea helburu duen unitate didaktiko bat proposatuko dut gorputz hezkuntzako saioetan burutu dadin. Horren helburua ikasleak desgaitasun ezberdinak dituzten pertsonen kirola zein jarduera fisikoa burutzen dutenean bizitzen duten egoera bizitzea da eta horren bitartez beraiekiko jarrera positiboak sustatzea. Sentsibilizazio saioen ideia Gipuzkoako Kirol Egokituaren Federazioak burutzen dituen sentsibilizazio ekintzetan oinarritzen da. Ekintza horietan Gipuzkoako institutu ezberdinetara joaten da eta bertako ikasleei desgaitasun ezberdinak bizitzeko aukera ematen zaie joko-jolas eta kirol ezberdinen praktikaren bitartez.

Sentsibilizazio saio horietan konturatu nintzen haur eta gazte askok ez zituztela inoiz horrelako egoerak bizi, hau da, harrapaketa begiak itxita aritzea ikusmen urritasuna simulatuz edota futbolean hankak soka batekin lotuta jolastea garun paralisia simulatuz. Hori ikustean, pentsatu nuen nik ez nuela izan horrelako aukerarik nire institutuan eta oso aberasgarria izango litzatekela gazteentzat zein gizartearentzat orokorrean jarduera horiek burutzea desgaitasunen inguruan sentsibilizatzeko eta horren bidez desgaitasuna duten pertsonen inklusioa gizarteko esparru guztietan ahalbidetzeko. Gainera, iruditzen zait ezinbestekoa izan beharko zela joko-jolasen bidezko sentsibilizazioan oinarritutako unitate didaktiko bat institutu guztietako gorputz hezkuntzako programa guztietan egotea. Lan hau Gipuzkoako zein Euskal Autonomia Erkidegoko institutu guztientzat bideratuta egon daiteke baina nik nire herriko Oriarte institutuari proposatzea erabaki dut badakidalako ikastetxe horrek ez duela gorputz hezkuntzako sentsibilizazio programarik.

Azken finean, uste dut beste pertsonen egoera ulertzeko beraien larruan jarri behar dela eta lan honek proposatzen dituen sentsibilizazio jardueren bitartez gazteek desgaitasun ezberdinak dituzten pertsonen egoera ulertu ahal izango dute. Gainera, desgaitasuna duten

pertsonen inklusiorako aurrerapauso handia izango litzateke ikastetxe guztietan gorputz hezkuntzako programan sentsibilizazio saioen presentzia.

1. SARRERA

Nahiz eta desgaitasuna duten pertsonak gizartearen zati garrantzitsu bat izan, oraindik ere nabarmenak dira haiekiko aurreiritziak zein jarrera negatiboak. Desgaitasunen inguruan izaten diren sinesmen faltsuak kasu askotan hauen inguruan izaten den ezagutza urriarengatik izaten da.

Aurreko guztia kontuan izanda, lan honetan desgaitasunetikiko unitate didaktiko sentsibilizatzaile bat proposatzen da Lasarte-Oriako Oriarte Institutuak Gorputz Hezkuntzako saioetan erabili dezan. Proposamen hau soilik Institutu jakin batentzat bideratuta egotearen arrazoiak da neronek, Oriarte Institutuko ikasle ohia izanda, badakidala Gorputz Hezkuntzako ikasgai ez dela desgaitasunaren inguruan sentsibilizatzeke inolako dinamizari egiten.

Unitate didaktiko honen helburu nagusia ikasleek desgaitasuna duten pertsonak jardura fisikoa zein kirola egiterakoan bizitzen dituzten egoerak eta zailtasunak bizitzea eta horren bitartez beraiekiko enpatia bultzatzea izango da. Guztira 8 saio izango dira non desgaitasunaren inguruan hausnartzeaz gain, joko-jolas sentsibilizatzaile eta kirol egokitu ezberdinak praktikatu diren zeinetan ikasleek desgaitasun ezberdinak simulatu dituzten jakiteko nola desgaitasun horiek baldintzatu dezaketen kirolaren praktika.

Lehenengo saioan ikasleei desgaitasunaren inguruan dakitenari buruz galdetuko zaie. Horretaz gain, saio guztien hasieran, ondoren landuko den desgaitasunaren inguruko nondik norakoak eta saioan zehar praktikatu den kirol egokituaren arauak azalduko ditu irakasleak. Saio bakoitzaren amaieran ikasle bakoitzak saioan zehar bizitakoaren inguruan hitz egingo du, simulatuak desgaitasunak eragin dizkion zailtasunak, zer sentitu duen saioan zehar,...

Unitate didaktikoari dagozkien 8 saioak amaitzean, bizipen osoaren inguruko hausnarketa egingo da. Honen bidez ikusi nahi dena da ea saio guzti horien ondoren desgaitasunaren inguruan zituzten aurreiritziak zein sinesmen faltsuak aldatu diren eta beraiekiko dituzten jarrerak hobetu diren eta enpatia eta sentsibilitatea bezalako baloreak sustatu diren.

2. MARKO TEORIKOA

Unitate didaktiko sentsibilizatzaillearen azalpenarekin hasi baino lehen, egokia iruditzen zait ebidentzia zientifikoak desgaitasuna duten pertsonen bizi behar izaten dituzten zailtasun eta hauekiko dauden pertzepzio eta jarrerari buruz dioena ezagutzea. Hori dela eta, jarraian, marko teorikoko puntu ezberdinetan artikuluko zientifikoek desgaitasunei lotutako hainbat ideien inguruan hitz egingo da.

Alde batetik, gaur egun desgaitasuna duten pertsonen gizartean zein hezkuntzan izaten dituzten oztopoetaz hitz egingo da. Hala ere, arazo horiei aurre egiteko burutzen diren sentsibilizazio jarduerak nolakoak azaltzen dira eta Euskal Autonomia Erkidegoko hainbat erakundek bultzatzen dituzten programen azalpena egiten da. Horretaz gain, pertsona guztiontzat bideratuta dagoen hezkuntza inklusiboan desgaitasuna duten pertsonen inklusioan Gorputz Hezkuntzak izan dezakeen garrantzia azpimarratzen da eta nola hezkuntza metodo honek haur zein nerabeek desgaitasunen inguruan izan ditzaketen aurreiritzi zein jarrera negatiboak aldatzea eragin dezakeen azaltzen da.

2.1. SENTSIBILIZAZIOA

Jarrera negatiboak dira desgaitasuna duten pertsonen gizartean parte hartzea eta erabat sartzea mugatzen duten oztopo nagusietako bat (Osasunaren Mundu Erakundea, 2011). Desgaitasunen bat duten pertsonen estereotipo negatiboak izaten jarraitzen dute, askotan aurreiritzi eta sinesmen faltsuz beteta daudenak, eta kolektibo horri honako etiketa hau egozten diote: mendekoak, apalagoak, antisozialak, eguneroko bizitzan parte hartzeko gai ez direnak edo emozionalki ezegonkorak direnak (Altman, 1981; Dixon, 1977; Hutzler, Zach & Gafni, 2005; Wilson & Lieberman, 2000).

Gizartean jarrera negatibo horiek agertzeak desgaitasuna duten pertsonen portaerak eta aukerak murriztera garamatza, gizarteratzearen bidean benetako oztopo gisa sendotuz (Aguado, Flórez & Alcedo, 2003; Altman, 1981; Lee & Rodda, 1994; Shannon, Schoen & Tansey, 2009).

Ikastetxeetako egoerari dagokionez, gizartean gertatzen den bezala, desgaitasunari buruzko ezagutza ezaren arazoak eragin zuzena du haurrek desgaitasuna duten ikaskideekiko duten jarreran (Ison et al., 2010; Nowicki, 2006), jarrera negatiboak eragiten. Jarrera horien ondorioz, desgaitasuna duen ikaslea eguneroko jardueretatik kanpo geratzen da ikastetxean (Rillotta & Nettelbeck, 2007), eta gainerako ikaskideek onarpen baxua izaten dute (Frese & Yun, 2007). Desgaitasunari buruzko ezjakintasuna, aurreiritziak eta gaizki-ulertuak modu ohikoan eta orokorrean gertatu dira, urteetan zehar desgaitasuna duten pertsonen atzetik (Wilson & Lieberman, 2000), eta desgaitasunari buruzko sentsibilizazio-jardueren bidez gainditu ahal izan dira. Beraz, ikasleek ikaskideei buruz dituzten ideiak desgaitasuna ulertzeko moduaren arabera izango dira neurri handi batean (Cooper, 2004; Hurst, Corning, & Ferrante, 2012).

Gorputz- eta kirol-jarduera tresna pribilegiatua izan da balioak eta jarrerak transmititzeko, normalizatzeko, berdintasunerako eta gizarteratzeko (Canales, Aravena, Carcamo Oyarzun,

Lorca & Martínez-Salazar, 2018; Krahé & Altwasser, 2006; Pérez-Tejero, Ocete, Ortega-Vila & Coterón, 2012; Prat & Soler, 2002; Ríos, 1994; 2006), gorputz hezkuntza kontsideratuz, beste edozein eskola-irakasgairan aurretik, balioak eta jarrerak garatzeko joera handiena duen hezkuntza-arloa (Velázquez & Maldonado, 2004). Egile askorentzat, gorputz-hezkuntza, bereziki, eta gorputz- eta kirol-jarduera, oro har, gizarteratzeari gehien laguntzen dioten testuinguruetako bat da, berdin eta desberdin taldeen arteko adiskidetasuna, lankidetzeta eta laguntza sustatuz (Grandisson, Tétreault & Freeman, 2012; Ocete, Pérez-Tejero & Coterón, 2015; Özer, Baran, Aktop, Nalbant, Aglamis & 2012).

Desgaitasunen bat duten pertsonen hezkuntza-eremuan bizi duten egoeraz kontzientziatzea errazteko gakoetako bat desgaitasunik ez duten pertsonen desgaitasunari buruz esperimentatu eta ikasteko jarduerak sustatzea da. Hainbat egilek aztertu eta definitu dituzte desgaitasunen bat duten eta ez duten ikasleen artean gizarteratze arrakastatsua errazteko esku-hartze programen gakoak. Desgaitasuna duten ikasleek eskola inklusiboetan duten esperientzia positiboa izan daiteke, ikaskideek onartzen badituzte (Hurst et al., 2012).

Joko motor sentzibilizatzaileen inguruan, Mercedes Riosen arabera (2003), joko motor sentzibilizatzaileak aniztasuna ulertzea errazten duen baliabide pedagogiko gisa erabiltzen dira. Esperimentatzea barneratzeko eta, horrela, adierazteko eta erlazionatzeko. Gurpil-aulki bat maniobratzea, makila baten laguntzaz ikusi gabe mugitzea, ikusi ezin dezakeenari nola lagundu irakastea, gurpil-aulkian basketean jolastea eta abar, jarduerak bera ikaskuntza-iturri esanguratsu izateaz gain, balioetan eta jarreretan hezten duten bizipenak dira, desgaitasunaren ondorioak ezagutzea ahalbidetzen dutenak, eta, horrekin batera, haren balorazioa, babesa eta norberaren hurbiltasuna, boluntarioa eta solidarioa, norberaren ereriko errealitate desberdin horrekin. Helburu nagusia partehartzaileek desgaitasuna duten pertsonen errealitatea ezagutaraztea da, aniztasunaren errespetuan oinarritutako kooperaziozko eta elkartasuneko jarrera positiboak sustatuz eta jolasaren bitartez jarrera negatiboak edota ez integratzaileak agertzea sahiesteko asmoz. Guzti hori hurrengo helburuetan gauzatzen da:

- Desgaitasuna duen pertsona batek bizi duen errealitateaz jabetzea.
- Mugak bizi eta eta esperimentatzea, mugikortasun mugatua eta urritasun sensorialarena eta beraz, desgaitasuna duten pertsonen eguneroko bizitzan aurkitzen dituen zailtasunak hautematea (komunikazio barrerak, oztopo arkitektonikoak,...)
- Desgaitasuna duten pertsonen gaitasunak baloratzea.

Joko horiek ikasketetan erabili dira ikasleek desgaitasunarekiko duten jarrera kontzientziatzeko, sentzibilizatzeko eta aldatzeko, eta emaitzak positiboak izan dira. Adibidez, Navarrok (2009) Lehen Hezkuntzako ikasleei zuzendutako jolas-jardueren eta jolasen ondorioak aztertzen ditu, eskola-dinamikan gehiago eta hobeto integratzeko eta behar bereziak dituzten ikaskideekiko sentzibilizazio handiagoa lortzeko. Esperientzia ona da, eta desgaitasunarekiko kontzientziazio-maila lortzen da.

González eta Bañosek (2012) jarduerak fisikoko eskoletan desgaitasunarekiko jarreraren aldaketa aztertu dute, ikusmen-desgaitasuna duten pertsonentzako kirol bat eginez (Goalball). Azterlanaren ondoren, ikusmen-desgaitasuna duten ikasleekin espazioak eta esperientziak partekatzeari buruzko jarrerak eta sinesmenak nabarmen aldatu direla frogatu

da. Zentzu horretan, kirol egokitua joko sentsibilizatzaile gisa erabiltzen da, Abellan eta Sáez-Gallegoren lanean adierazitakoaren arabera (2017).

Joku kooperatiboei dagokionez, jokalariei taldeari begira jarduteko modu bat eskatzen dietenak dira, eta parte-hartzaile bakoitzak gainerakoekin lankidetzan jarduten du helburu komun bat lortzeko (Omecaña eta Ruiz, 2016). Lankideen balorazio positiboa sustatzen dute, gizarte-harremanak areagotzen dituzte eta aniztasunaren onarpena errazten dute (Ruiz, 2008).

Adibidez, Lavegak, Planasek eta Ruizek (2014) 8 eta 11 urte bitarteko 40 haurren (18 desgaitasunen bat duten eta 22 desgaitasunik ez duten) jokabide eragile kooperatiboak aztertzen dituzte, jolas kooperatiboen bidez inklusioa sustatzeko diseinatutako tailer batean parte hartzen duen ikasle bakoitzak jarraitutako elkarreragin-prozesua interpretatzeko. Egindako esperientziaren arabera, parte-hartzaile guztiak gai izan ziren lankidetzajokoetan modu aktiboan parte hartzeko, eta batez ere, enpatiarekin, elkarrizketa sozialarekin eta sozioafektibitatearekin lotutako jarrera eragile kooperatiboak izan ziren nagusi.

Riosek (2009) baieztatzen du lankidetzak desgaitasuna duten ikasleek parte hartzen laguntzen duela. Lankidetzak desgaitasuna duten ikasleen inklusioa hobetzen du, eta gehiegizko lehiaketak inklusio hori zailtzen du. Reina, Hutzler, Iñiguez-Santiago eta Moreno-Murtziak egindako ikerketa batek (2016) hautemandako trebetasun mailaren eta lehiakortasunaren arteko erlazioa aztertzen du. Emaitez erakusten dutenez, lehiakorrago eta trebeago sentitzen ziren ikasleek desgaitasun negatiboagoaren aldeko jarrera zuten. Ildo beretik, Abellan, Sáez-Gallego eta Reinak (2018) antzeko emaitzak izan dituzte beren azterketan. Beraz, badirudi gehiegizko lehiakortasunak zaildu egiten duela desgaitasunarekiko jarrerak hobetzea eta desgaitasuna duten ikasleak gorputz hezkuntzan sartzea, bereziki Gorputz Hezkuntzak lehiarako ikuspegia duenean. Lan honetan, Gorputz Hezkuntza ikuspegi kooperatibo batetik orientatzea proposatzen da, desgaitasunarekiko sentsibilizazioa bultzatzeko helburuarekin.

Aurrekari horiekin, jolas sentsibilizatzaileak eta jolas kooperatiboak batzeko planteamendua sortu zen, Gorputz Hezkuntzako ikasgeletan inklusioa sustatzeko, ikasleak baztertzeko edo isolatzeko egoerak saihesteko eta desgaitasunarekiko jarrerak hobetzeko.

2.1.1. SENTSIBILIZAZIO PROGRAMAK

Joko-jolas sentsibilizatzaileak programa sentsibilizatzaileetan burutzen dira. Ekuadorreko Hezkuntza Ministeritzaren arabera (2011), programa horien helburua parte-hartzaileak aniztasunari buruz eta desgaitasuna duten pertsonen buruz kontzientziatzea da errealitate horretara hurbilduko gaituzten jarduerak eta esperientziak sortuz, hezkuntza-inklusioren garrantziaz sentsibilizatuz eta errespetuan, tolerantzian eta elkartasunean oinarritutako hezkuntza sustatuz.

2.1.2. SENTSIBILIZAZIO PROGRAMAK EUSKAL AUTONOMIA ERKIDEGOAN

Euskal Autonomia Erkidegoan badaude sentsibilizazio programen zerbitzua eskaintzen duten hainbat erakunde, HASZTEN, GaituzPrest eta Gipuzkoako Kirol Egokituko Federazioa

hain zuzen ere. Jarraian, erakunde bakoitzaren nondik norakoak eta eskaintzen duten sentsibilizazio programaren inguruko informazioa azalduko da:

GAITUZSPORT

GaituzSport desgaitasuna duten pertsonak komunitateko testuinguruetan jarduera fisikoa modu normalizatuan egitea erraztuko duten baliabideak eskaintzen espezializatzeko helburuarekin sortu zen. Parte hartzeko oztopoak hautsiz, prozesu berrietan berrituz eta daudenak hobetuz.

Hainbat administrazio batzen dituzte eredu inklusiboak ezartzeko; izan ere, desgaitasuna duten pertsonak gizarteratzea lehentasunezko ardatza da Euskadiko gizarte-politikan, eta funtsezkoa bizi garen garaian.

Staff-a proiektu honen balioak partekatzen dituzten profesionalek osatzen dute, eta beren gaitasunak eraginkortasunez, etikoki eta erantzukizunez batzen dituzte, helburuak lortzeko. Betiere, pertsonen aniztasuna errespetatuz, jarrera positiboa eta aktiboa erakutsiz eta aukera-berdintasuna sustatuz.

Sentsibilizazio Programa

Hezkuntzaren arloan, beraien lana curriculumean garatzen dute, Kirolene Eusko Jaurlaritzako Kirol Irakaskuntzen Zentroarekin lankidetzan; prestakuntza eta aholkularitza eskaintzen diete bertako profesionalei, gorputz-hezkuntzaren arloan inklusioa bultzatzeko helburuarekin.

Gainera, inklusio hori benetakoa izan dadin, inguruneak proposamen eta egokitzapen horiekiko harkorrak izatea lortu behar da, sentsibilizazioa bezalako ekimenekin.

Eusko Jaurlaritzako Hezkuntza Sailak finantzaturako programa honek desgaitasunaren errealitatea hurbiltzen die haurrei ikastetxeetan, gorputz-hezkuntzaren eta jolasaren bidez. Ekimen honen helburu nagusiak dira hautemate soziala eta estereotipo negatiboak aldatzea, desgaitasuna duten pertsonetikiko, eta aniztasunarekiko eta inklusioarekiko errespetua sustatzea.

Kirolaren bidez, desgaitasunaren balio positiboak bistaratzear datza, gizarte-transferentzia duen hezkuntza-inklusioaren mezu posibilista azpimarratzeko.

Helburuak:

- Desgaitasunaren mundua ikasleei hurbiltzea.
- Integrazioa eta aniztasunarekiko errespetua sustatzea.
- Estereotipo eta aurreiritzi sozialei buruzko hausnarketa sustatzea.

- Irakasleak sentsibilizatzea eta prestatzea, gorputz-hezkuntzako eta eskola-kiroleko saioetan ezgaitasunak dituzten ikasleak erabat sar daitezen.

Kontzeptuzko edukiak:

- Urritasun, ezgaitasun eta minusbaliotasun terminoen ezagutza.
- Ezintasuna ezagutzea.
- Paralinpiar mugimendua ezagutzea.
- Ezintasunen arabera egiten diren kirol egokituak ezagutzea.
- Desgaitasuna duten pertsonen integrazioa eta normalizazioa lortzeko egin daitezkeen jarduerak ezagutzea.

Prozedurazko edukiak:

- Sentsibilizazio-jolasak, desgaitasuna esperimendatuz, zentzumen bat kenduz edo gorputz-kideak immobilizatuz.
- Kirol egokituaren praktika.
- Berariazko materiala eta laguntza teknikoak erabiltzea (gurpil-aulkiak, kaskabilodun baloiak, etab.).
- Zentroaren beraren oztopo arkitektonikoak aurre egitea, desgaitasuna duen pertsonaren lekua hartuz. Itsuentzako eta gurpil-aulkia gidatzeko teknikak.
- Lan-fitxak egitea, egungo gizartean desgaitasunari ematen zaion tratamenduari buruzko hausnarketa sustatzeko.

Jarrerak eta balioak sustatzea:

- Elkartasuna
- Errespetua
- Eskubide- eta aukera-berdintasuna
- Gizarteratzea
- Aniztasuna onartzea
- Pertsona bera onartzea gainerakoekin dituen desberdintasunekin
- Borondate-indarra

- Norberaren burua gainditzea
- Ahalegina
- Iraunkortasuna
- Emaitzak berehalakoak ez izatea eta mugak berak onartzea

Metodologia:

Jarduera teoriko eta praktikoak dituzten txokoak:

Ikastetxeko sentsibilizazio bakoitzean, begiraleek taldeka banatzen dituzte parte hartzen duten ikasleak, eta talde bakoitzak hainbat txokotan lan egiten du.

Txoko bakoitzean jarduera desberdinak egiten dira, eta ikasleak guztien artean ibiltzen dira, sentsibilizazio-programako jarduera guztiak osatu arte, zati teoriko batekin eta jarduera praktikoekin.

Prozesu horretan, oso garrantzitsua da bertan dauden irakasleek aktiboki parte hartzea, saioko jarduerak dinamizatzen laguntzeko eta, aldi berean, beharrezko prestakuntza eskuratzeko, gorputz-hezkuntzako saioetan ezgaitasunen bat duten ikasleak sartzen jarrai dezaten.

Txokoetan egiten diren jarduerak:

- Ikus-entzunezko baliabideen bidezko azalpen teorikoak
- Hitzaldiak: begiraleen aurkezpen labur baten ondoren, ikasleek berek dinamizatzen dute jarduera, beren galdera eta/edo iruzkinen bidez.
- Tailer praktikoetan, kirol inklusiboko praktikak eta jolasetan oinarritutako proposamenak proposatzen dira, laguntza teknikoak erabiliz, aniztasunean aukera-berdintasunean parte hartzea posible dela barneratu eta sentitzeko.
- Ikasleentzako fitxak eta dokumentuak erabiltzea, gure esku-hartzearen aurreko edo ondorengo desgaitasunaren gaia lantzeko.

Gorputz Hezkuntza Inklusiboko Programa

Hezkuntzaren arloan, GaituzSportek, Kiroleneren bidez, hau da, Eusko Jaurlaritzako Kirol Irakaskuntzen Euskal Zentroaren bitartez, gorputz-hezkuntza inklusiboko programa bat garatzen du desgaitasuna duten ikasleentzat.

Hezkuntza Sailak, Berritzegune Nagusiaren laguntzarekin, bultzatzen du ekimen hori Hezkuntza Berritzatzeko Zuzendaritzatik.

Ezaugarriak:

Programak, lehen fasean, prestakuntza eta aholkularitza eskaintzen die Gorputz Hezkuntzako irakasleei eta hezkuntza-premia berezietako profesionalei. Azken kolektibo horren barruan, pedagogo terapeutikoez, aholkulariek, orientatzaileek, hezkuntza-laguntzako espezialistek eta fisioterapeutek hartzen dute parte.

Hasierako informazioa diziplina anitzeko ikuspegitik eskaintzen da, bigarren fase batean gorputz-hezkuntzaren arloko curriculum-aldaketari ekin ahal izateko.

Prestakuntza honetan ezagutza teorikoak ematen dira, saioen eremu praktikoan aplikatzeko, ikasle guztien inklusioa errazten duten estrategiak erraztuko dituzten hezkuntza-ibilbideekin. Plangintza aniztasunaren arabera egiten da.

Aholkularitzaren arloan, hezkuntza-eragileei, batez ere gorputz-hezkuntzako irakasleei, hainbat arlotan aditu baten laguntza eta jarraipena izateko aukera eskaintzen zaie:

Gorputz Hezkuntzako curriculum-edukiei buruzko zereginak egokitzea
Material espezifikoak hautatzea

Saio teorikoak eta praktikoak Berritzegune antolatzailearekin zehazten dira.

HASZTEN:

HASZTEN elkarteak 2014ko azaroan sortu zen, aniztasun funtzionala duten Bizkaiko neska-mutilen kolektiboan kirol-hastapena bultzatzeko asmoz.

Hasierako ideia familia batzuek eskaintza federatiboaren zein elkarte-eskaintzaren barruan haien hutsune bat zena betetzeko zuten beharretik sortu zen. Horregatik, lehenengo helburua kirol desberdinen ikaskuntza sustatzea izan zen, sinpleenetatik konplexuenera, etorkizunean lehiakortasunera iritsi ahal izateko.

Dibertsitate funtzionala duten pertsonen bizi-kalitatea hobetzeko lan egiten dute, kirolaren eta jardueraren fisiko inklusibo eta egokituaren bidez, Bizkaiko lurraldean. Dibertsitate funtzionala duten pertsonen irisgarritasun unibertsalerako eskubidea bermatzen duen diziplinarteko taldea da, 5 planoko ekintza-plan integral baten bidez: elkarteena, federazioarena, udalarena, hezkuntzarena eta terapeutikoarena.

Sentsibilizazio programa

Sentsibilizazio-proiektuaren helburua, bere izenak dioen bezala, gizartea sentsibilizatzea da.

Ikastetxeetara eskola-orduetan joatea eta proiektuaren onuradun estrategikotzat jotzen diren espazioetara joatea, kirol-tailer batzuen bidez, non Bizkaiko haurrak dibertsitate funtzionala duten pertsonen larruan jarriko diren egunean zehar.

Helburuak:

- Dibertsitate funtzionala duten pertsonak errespetuaren bidez balioestea.

- Hainbat jolas eta dinamika sesnsibilizatzaile ulertzea, baita kirol espezifiko egokituak ere.
- Mundu paralinpikoaren bidez heztea, ahalegina, inplikazioa eta kirol-diziplina norberaren burua gainditzeko alderdi positibo gisa erabiliz.
- Jardunaldian parte hartzen duten haurren integrazioa eta aukera-berdintasuna sustatzea
- Ezintasun sentsorialek eta fisikoek dakartzaten mugak egiaztatzea, eta horiek ekar ditzaketen zailtasun eta oztopoetan heztea.
- Gizarte bidezkoagoa eta inklusiboagoa sustatzea.

GIPUZKOAKO KIROL EGOKITUKO FEDERAZIOA

Gipuzkoako Kirol Egokituaren Federazioa irabazi asmorik ez duen entitatea da. Nortasun juridikoa eta jarduteko ahalmena du, eta kirolari, laguntzaile, teknikari, epaile, kirol elkarte eta klubak biltzen ditu bere baitan, Gipuzkoako Lurralde Historikoan urritasuna duten pertsonak kirola egin dezaten sustatzeko eta antolatzeko.

Federazio honek hainbat kirol mota biltzen ditu, eta urritasun fisikoak, psikikoak, sentsorialak, adimenekoak, garun paralisia dutenak eta urritasun mistoak dituzten pertsonak biltzen ditu. Kirol mota egokitua da, eta bertan sartzen dira Euskadiko kirol federazioak araupetzen dituen urtarrilaren 31ko 16/2006 Dekretuaren eranskinean biltzen diren kirol praktika (mota eta diziplina) guztiak eta ezintasunak dituzten pertsonak egiten dituzten beste kirol bereziak.

Sentsibilizazio programa

Sentsibilizazioak kanpaina bidez eramaten dira aurrera, momentu puntualeko ekintzekin kirol egokitua erabiliz urritasun egoera ezberdinak bizituz.

Sentsibilizazioak ikastetxeetan edo irekiak izan daitezke kaleko zenbait ekintza gisa antolatuz GKEF-FGDaren eskutiK edo eta udaletxe, asoziazio, enpresa edo beste entitateekin elkarlanean.

Hauetako jardunaldi askotan, Gipuzkoako kirol egokituko elkarteek paper garrantzitsua izaten dute, kirolarien esperientzia ezberdinekin kontatuz eta kirol modalitate ezberdinak aurrera eramanez.

Ikusi ditugun sentsibilizazio programak aproposak direla esan genezake oso ondo planteatuta daudelako eta nik bizi izan dudanaren arabera, oso eraginkorrak direlako.

Nire kasuan, Gipuzkoako Kirol Egokituko Federazioak ikastetxeetan egiten dituen sentsibilizazio jardueretan parte hartu dut eta lehen pertsonan ikusi dut dinamika honek nerabe zein haurrengan izan duen eragin positiboa. Saio horietan, desgaitasun ezberdinak

simulatu behar ziren jarduerak egin ostean, saioan zehar bizitakoaren inguruko hausnarketa egiten genuen ikasleekin eta esaten zuten hasiera batean desgaitasunen inguruan zituzten aurreiritziak ez zirela egokiak eta meritu handia duela dituzten arazo motor zein sentsitiboekin jarduera fisikoa egiteko gai izatea.

2.2. DESGAITASUNA DUTEN PERTSONEN INKLUSIORAKO BARRERAK

Desgaitasuna duten Pertsonen Eskubideei buruzko Konbentzioaren (2006) arabera, urritasunen bat duten pertsonen arteko elkarreraginetik eta baldintza berdinetan erabateko parte-hartzea eragozten duten jarrera negatiboek eragindako gizarte-oztopoetatik abiatuta eraikitzen den nozioa da desgaitasuna. Hori dela eta, desgaitasuna eragiten duten kausak nagusiki sozialak direla ulertzen da, eta, beraz, arazoa gizarteak berak askotariko beharrianak aitortzeko eta horiei erantzuteko ezartzen dituen mugetan datza (Palacios, A. y Romañach, J., 2007).

Jarrera negatiboek dagokionez, desgaitasuna duten pertsonetako jarrera negatiboak gizarte-bazterkeriako egoerak sustatzen dituzten oztopo gisa identifikatu dira, eta desgaitasuna duten pertsonen eskubide- eta aukera-berdintasuna eragiten duten diskriminazio-ekintzen oinarri dira (Eroles, C. y Fiamberti, H., 2008). Jarrerak sinesmenak, sentimenduak eta ekintzarako orientabideak barnehartzen dituzte jarrera-objektuarekiko elkarrekintza-egoeretan, kasu honetan, desgaitasuna duen pertsonarekiko. Jarrerak eskuratzea gizarte-elkarreragineko eguneroko egoeretan gertatzen da, askotariko esperientziak eta ikaskuntzak inplikatzeko dituzten prozesuetan (Kersh, J., 2011). Gaur egun ere, desgaitasuna duten pertsonen estereotipo negatiboak izaten dituzte, anormaltasun, mendekotasun eta gaitasun ezari lotuta (Scior, K., 2011).

Aurrekoarekin erlazionatuz, estigma normalean balioespen negatiboekin lotuta egoten da, erlatiboki arauaz ihes egiten eta beheragotzen (estereotipoa) duen atributo bati hain zuzen ere (Goffman, 1988; Monteiro, 2008). Estigmaz hitz egitea halabeharrez gertatzen da desgaitasunaz hitz egiten denean; izan ere, normalean, pertsona horietako gehienek eta haien familiek beren larruan sentitu dute estigmaren pisua beren ingurune hurbileko edo sozialeko norbaiten aldetik. Estigmak, jarrera negatiboekin batera, aukera eman dezake oztopo sozial gehigarriak altxatzeko, pertsona horien isolamendua eta marjinalizazioa areagotzeko (Santos, Crespo & Guillén, 2009). Desgaitasunen bat duen edozein pertsona negatiboki ebaluatua izan daiteke ezaugarri horrengatik, pertsona bere balio eta gaitasun guztiekin osotasun gisa ahaztuta (Goffman, 1988; Monteiro, 2008).

Hainbat egilek dioten bezala, estigma ez da desgaitasunaren arazoa soilik, baina bai desgaitasunaren arazoa, eta sufrimendu handikoa izan daiteke batzuentzat, batez ere ageriko desgaitasun fisikoa dutenentzat, berehala pertsona normalek begirada desberdin batekin begiratzen baitituzte (Camargo, 2000; Cavalcante & Minayo, 2009; Pereira, 2006; Soares & Brooke, 2008).

Estigmaren eta gizarte-irudiaren bidez osatzen dute desgaitasunen bat duten pertsonen beren irudia, desberdintasunetik abiatuta, eta, horren bidez, gizartearen erabateko onarpenerako oztopotzat hartzen dute; horregatik, askotan, jendaurrean agertzea edo zeregin jakin batzuk egiten saiatzea saihesten dute, lotsa ematen dielako edo gai ez direla uste dutelako, autoestimua eta autoeraginkortasunaren pertzepzioa arriskuan jarriz. Hemen, estigma publikoa ez ezik, autoestigma ere implizitua dago, askotan arbuioa aurreratzeko aukera ematen duena, nahiz eta oraindik gertatu ez den, nahiz eta izandako estigmatik desberdina izan, hau da, diskriminazioak bizitako esperientzietatik eta biktima izan direlako arbuioetik (Link, 1987; Link, Struening; Rahav, Phelan et al., 1997; Rodríguez, et al., 2004; Costa, Leitinto, 2006).

Gizartean bezala, gorputz-hezkuntzaren egungo egoera, hezkuntza behar bereziak dituzten ikasleen (ACNEE) arretaren aurrean, ez da oso pozgarria (Mendoza, N., 2009).

Eskola arruntak hezkuntza ikasle arruntei bideratuta dagoela ulertzen du, eta, beraz, ikasle asko behar bezalako arretarik gabe geratzen dira antolaketa, espazioen eta denboren zurruntasunagatik. Ikusmolde horretan, banakako desberdintasunak garapenaren atzerapentzat, ikaskuntzaren hutsunetzat, nortasunaren garapenaren alteraziotzat edo familia-egoeraren ondoriozko arazotzat hartzen dira. Beharrari baino gehiago defizitari erreparatuz, eta gehiago ikasleak desberdin duenari berdin duenari baino (Ríos, 2003).

Hauek dira inklusioaren helburua lortzea eragozten duten funtsezko faktore batzuk (Calverol, 2000):

1. Barrera arkitektonikoak ikastetxeetan.
2. Gorputz-hezkuntzako irakasleen prestakuntza eta informazio, bai eta laguntzako profesionalik izan gabe, arazo baten aurrean isolatzea ere.

Barrera arkitektonikoen inguruan, Alfonsoren hitzetan (2010, p.1) "oztopo arkitektonikoak defini ditzakegu pertsonen mugimenduen askatasuna bi eremu handitan (irisgarritasuna eta desplazamendua) oztopatzen duten oztopo fisiko gisa".

Oztopo arkitektonikoak presente daude gure egunerokotasunean. Beraz, ikastetxeetan ere aurki ditzakegu zoritxarreko oztopo horiek (Almazan, A., 2018). Mugikortasun urriko ikasleek, ikastetxera sartzekoan oztopoak izateaz gain, arazoak dituzte egonaldi guztietan askatasunez mugitzeko. Aguadok eta Alcedok (2001, 5. or.) ondo adierazten duten bezala, zoritxarrez ez dute beti igogailurik, jasogailurik, maniobra-zabaltasuna ahalbidetzen duten espaziorik, ez labaintzeko pisurik, etab. Era berean, egile horien ustez, konponbidea ez da ikastetxeko beheko solairuan egokitzen egitea, horrek ez baitu errazten haurra normaltasunez integratzea. Ikastetxean sartzeko eta bertan mugitzeko irisgarritasunari buruzko arazoak ez ezik, ikasgela barruko irisgarritasuna ere arazotsua da. "Eskolako altzariak egokitzea eta eskolako lanak ikastea eta garatzea erraztuko duten gailuak eta laguntza teknikoak erabiltzea beharrezkoak eta, askotan, ezinbestekoak dira helburu akademikoak lortzeko" (Aguado eta Alcedo, 2001, 5. or.).

2.3. HEZKUNTZA INKLUSIBOA

Inklusioa ikasle guztiak hezkuntza erregularrean eta klase erregularretan hezteko praktika da, ezgaitasunak dituzten ikasleak barne (Forest eta Lusthaus, 1989; Stainback eta Stainback, 1990). Inklusioaren helburu nagusia da ikasle guztiei aukerak ematea ikasteko, bizitzeko eta elkarrekin lan egiteko behar diren trebetasunak eta jarrerak garatzeko gizartearen alderdi guztietan (Stainback eta Stainback, 1990).

Eskola inklusiboa ikastetxearen hezkuntza eta funtzio soziala ulertzeko modu bat da, planteamendu komunitario batetik abiatuta. Planteamendu horrek inplizituki darama ikastetxearen eta bere testuinguruaren eraldaketa, aniztasunarekiko hezkuntza-erantzuna egokitzeko eta hobetzeko, hura aitortuz eta ez asimilatuz. Beraz, ikasle guztiek eskubide bera dute kulturalki baloratutako curriculum bat eskuratzeko, adin bereko ikaskideekin partekatuta, edozein bereizketa-moduren aurka eginez (Ballard, 1997; Barton, 1997; Booth, 1998; Stainback, S., Stainback, W. eta Jackson, 1999; Ainscow, 2001; Parrilla, 2002; Arnaiz, 2003; Puigdemívol).

Ainscow-ek (2001) proposatzen du eskola inklusiboan ikasle guztiek lekua dutela beren ezaugarriak, zailtasunak eta ikasketa-erritmoak kontuan hartu gabe. Era berean, irakasle guztiek izan behar dute ikasle guztien bilakaeraren ardura, salbuespenik gabe. Ikasgela arruntean banakako desberdintasunak aukeratzat hartzen dira eta ez dira arazo gisa ikusten

Autore batzuek eskola inklusiboa nola izan beharko litzakeen adierazten dute. Adibidez, Stainback, S., Stainback, W. eta Jackson, H.J. (1999), honela bereizten dute eskola inklusiboa:

-«Integrazioa» terminoa gainditzea; izan ere, esanahi bakarra du norbait aldeztatik baztertua egon den leku batean kokatu nahi denean.

- "Inklusioa" esamoldea erabiltzea etxetik gertu dauden ikastetxeetan ikasle guztiei ematen zaien arreta aipatzeko. Haur guztiek eskola eta gela beretan egon behar dute, desberdintasunik gabe, irakaskuntza egokituz eta ikasle guztiei pedagogikoki eta sozialki lagunduz, haur guztiek taldean duten premisatik abiatuz, eskolan eta komunitatean guztiek ikas dezaketenetik. Beraz, ikastetxeetako langile guztiek eta baliabide guztiek hezkuntza orokorrera jo behar dute.

- Eskolak komunitatea sortzeko motorra izan behar du, ikasleei autonomia eta interdependentzia erraztuz, guztientzako hezkuntza-lana ahalbidetzen duten estrategia berritzaileen bidez gela arruntetan; desberdintasunak hartuz eta curriculumaren berezko elementutzat jotuz, eskola-programaren alderdi guztietan errespetatuz. Beraz, irakasleei laguntzeko laguntza-sare komunitarioak garatu behar dira.

Curriculumean, ikaskuntzak lehenesten dira ikasleen arteko desberdintasunen gainetik, eta baliabideak jartzen dira bermatzeko ikasle guztiak seguru senti daitezen, besteekin

lankidetzan lan egin dezaten, besteen arrakastaz arduratu daitezten eta gainerako ikaskideekin neurtu beharrik izan ez dezaten.

Hezkuntza-inklusiboari dagokionez, Booth eta Ainscowren ustez (2011), hezkuntza inklusiboak berekin dakar komunitate jakin bateko haur eta gazte guztiek elkarrekin ikastea, beren baldintza pertsonal sozial edo kulturaletatik aparte, baita beren ikaskuntza zailtzen duen baldintza bereziren bat dutenak ere. Hainbat egilek adierazi dute paradigma berri horretara igarotzeko hezkuntza-sistemaren eraldaketa sakona behar dela, non komunitateak bere gain hartu behar duen ikaslearen arrakasta mugatzen duten praktikei buruzko hausnarketa kritikoa egiteko erantzukizuna eta erronka (Considine, Mihalick, Mogi-Hein, Penick-Parks & Van Auken, 2017).

Hainbat egilek planteatu dute hezkuntza inklusiboaren arrakastak zerikusi zuzena duela ikasgelako irakaskuntza-ekintzarekin eta aniztasunak ikaskuntzari ekarpena egiten dion aberats gisa hartzearekin (Pantiae, 2017; Pérez, 2013). Beraz, ikasgelan bertan Askotariko estrategiak inplementatu behar dituzte, sortzaileak, aktiboak, aniztasunarekin eta ikasteko estilo desberdinekin bat datozen curriculum-diseinuekin (Barrio, 2008; Delgado, 2007; Pérez, 2010). Ildo horretan, irakaskuntzako eta ikaskuntzako metodologia kooperatiboak ikasleen arteko elkarreragina, lankidetzak eta jarrera inklusiboak bultzatzeko bitarteko gisa nabarmentzen dira (Denegri, Opazo & Martínez, 2007; Velázquez, Fraile & López, 2014).

Gorputz Heziketaren inguruan aipatu beharra dago gaur egun, inklusioa XXI. mendeko gorputz-hezkuntzaren (EF) gai nagusietako bat dela, eta erronka handia da irakasleentzat (adibidez, Block, 1998; Block eta Obrusnikova, 2007; Díaz del Cueto, 2009; Dyson eta Grineski, 2001; Egilson eta Traustadottir, 2009; eta Prieto, 2009). Ikaskuntza kooperatiboa estrategia pedagogiko bikaina izan daiteke GHan sartzen laguntzeko. Izan ere, ikerketa askok frogatu dute lankidetzak ikasleen garapen integrala errazten duela (adibidez, Putnam, 1988; Garaigordobil, 1995; Johnson, Johnson eta Stanne, 2000; Lavega, 2009; Lavega et al. 2011; Hromek, 2004; Hromek eta Roffey, 2009; Orlick, 1981; eta Roffey, 2006).

2.3.1. GORPUTZ HEZKUNTZAKO IRAKASLEAK

Gorputz Hezkuntzako Irakaslearen eginbeharrari dagokionez, Lehen eta Bigarren Hezkuntzan egindako ikerketek erakusten dute Gorputz Hezkuntzako irakasleen ehuneko handi batek ez diola aniztasunari erantzuten legeak adierazten duen bezala (Hernández, 2000). Horrela azaltzen da, oro har, irakasleek ez dutela behar adinako prestakuntzarik NEE (hezkuntza premia bereziak) dituzten ikasleei arreta emateko, eta prestakuntza-ikastaroen metodologia eta esku-hartze didaktikoa bezalako alderdiak estali beharko lituzketela (Sanz, Reina, Mendoza, 2001). Irakasleek ezagutzarik ez dutela defendatzen dute beren esku-hartzean akatsik ez egiteko eta, horrela, esku ez hartzeko. Ez jakintasunagatik jarduteko beldur horrek NEEak dituen ikasleak Gorputz Hezkuntzako eskoletan garatzen duen jarduera fisikorik eza edo defizitarioa eragiten du.

Jarrera negatibo horiek Gorputz Hezkuntzako (GH) irakasleek gela inklusibo bati aurre egiteko aurkitzen dituzten oztopoek eragin ditzakete. Oztopo aipatuenak prestakuntza eta

ezagutza falta, ikasleen ratioa eta baliabide eta laguntza falta dira (O'Brien, Kudláček and Howe, 2009).

Oro har, irakasleek begi onez ikusten dute inklusioaren kontzeptua, baina ez dute beren burua gai ikusten gizarteratzea behar bezala gauzatzeko, eta, beraz, etengabeko prestakuntza hobea eta handiagoa eskatzen dute eremu horretan. Inklusiorako prestakuntza- eta ezagutza-gabezia hori herrialde guztietan gertatzen da, oro har (Aydin, 2014; Morley et al., 2005, citado en O'Brien et al., 2009, Lieberman et al., 2002, citado en O'Brien et al., 2009, Klavina et al., 2007, citado en Martin and Speer, 2011).

Irakasleek arestian aipatutako beste oztopo bat ikasleen ratioa da. Alderdi hori argi eta garbi kontatzen du O'Brien et al. (2009) bere ikasketan: "Irakasleek uste dute desegokia dela desgaitasuna duten pertsonak dauden 28 ikasleko klase batean irakastea: "Aukera berdintasuna guztiontzat" izan zen irakasle gehienen filosofia orokorra, nahiz eta desgaitasuna duten ikasle askori ez zitzaizkien eman ikaskideei ematen dizkieten aukera berak (O'Brien et al., 2009, 49. or.).

Klavina et al. (2014) adierazten dute gorputz-hezkuntzako irakasleentzat arazorik handiena dela nola bermatzen den irakaskuntza egokia, desgaitasuna duten eta desgaitasunik ez duten ikasleen arteko elkarrekintzak bultzatzeko.

Gorputz Hezkuntzako irakasleak jarrera fisikoak garatzera mugatu beharrean, ikasgela ikaskuntza sozialeko gune bilakatzera mugatu behar direla ulertuta, ikasle guztien interesen eta ezaugarrien arabera (Moliner, 2008; Hernández, Labrador, Niort, Berbel, & Trullols, 2017). Horri dagokionez, Hernández, Casamort, Bofill, Niort eta Blázquezek (2011) planteatzen dute inklusioa irakasleen ezagutzaren eta gaitasunen mende dagoela, baina, batez ere, pertsonen arteko harremanak indartuko dituzten ikaskuntza-egoerak eratzeko duten jarreraren mende (Izquierdo & Díaz, 2017).

Desgaitasunaren eremuari buruzko prestakuntzaren inguruko adostasun-pertzepzio horrek garrantzi berezia du, Monserrat Cumellas(2000) irakaslearen hausnarketarekin bat eginda,, bai ikasleei bai irakasleei irakasteko eta ikasteko prozesuan parte hartzen baitiete. Desgaitasuna duen ikasleak egingo du ahalegin handiena berarentzat pentsatuta ez dagoen ingurune batera egokitzeko, baina Gorputz Hezkuntzako irakasleak zeregin erabakigarria izango du garapen integralean.

Hala ere, aipatu beharra dago irakasleentzat ez dela erraza horrelako egoerak kudeatzea, izan ere, orokorki irakasleen formazioan ez da sakonki erakusten nola jardun behar duten desgaitasuna duten ikasleak dituztenean. Oso ataza zaila da haientzat eta beraien egoera ulertu behar da eta beraiekiko enpatia izan. Hori dela eta, ezinbestekoa iruditzen zait irakasleek alor honen inguruan kurtso zein formazioen bitartez formatzeko aukera izatea hezkuntza inklusiboago bat sustatzeko erraztasun gehiago izan dezaten.

Gorputz-hezkuntzako ikasgela espazio pribilegiatu gisa nabarmentzen da, ikasleengan gizartearen aldeko jokabideak babesteko, lankidetzan aritzeko eta garatzeko aukerak emateko (Proioak, Proioak, Siatras & Patmanoglou, 2015). Gorputz Hezkuntza, orduan, proiektu inklusibo baten helburuak garatzeko eta lortzeko tresna esanguratsua da, jarduera fisikoari lotutako hezkuntza-ekintzak interakzio soziala eta kirolari lotzen zaizkion balioen

garapena sustatzen baititu (Carter-Thuillier, López & Gallardo, 2017; Monzonis & Campllonch, 2015). Ikuspegi horretatik, jarduera fisikoak eta kirolak berezko balioa dute praktika inklusiboak garatzeko, eta ikaslearentzat berdintasunezko agertoki bat sortzeko gai dira.

Ruizek, Ponce de Leónek, Sanzek eta Valdemorosek (2015) Gorputz Hezkuntzako ikasgela balioetan hezteko leku ezin hobe gisa nabarmentzen dute. Bertan sor daitezkeen egoeren aniztasuna dela eta, emozioak, afektuak, porrotekiko onarpena eta tolerantzia uztartzen dira. Gorputz Hezkuntzako ikasgela «miniaturazko gizartea» izan daiteke, eta irakasleek horretan esku hartu behar dute (Aguayo, 2009). Beraz, ikasgelan balio eta praktika inklusiboak ezartzea ez da ausazko egoera bat, irakasleen gaitasun pertsonalak eta profesionalak eskatzen baititu (Berigüi & Garcés, 2007; López 2012; Leatherman & Niemeyer, 2005).

Irakaslea eta ikasgelaren arteko loturari dagokionez, Hiebertek, Gallimorek eta Stiglerrek (2002) Gorputz Hezkuntzako irakasleengan ikasgelari buruzko hausnarketa sistematikoa eta kritikoa sustatzearen garrantzia azpimarratzen dute, esperientzia eraginkorrek trukatzeko gune gisa. Boothek eta Ainscowk (2009) egindako ekarpenen arabera, ikuspegi komuna lortzea posible izango da eskolaren eguneroko zereginean dauden oztopo inklusiboen kontzientzia dagoenean eta eskola-porroten erantzukizuna ikasleari eta haren familiari egozteari uzten zaionean. Horrela, inklusioa lan partekatua da, non Gorputz Hezkuntzako ikasgela agertoki egoki bihurtu daitezkeen ezberdintasunak aitortu eta balioetsiko diren kulturak eraikitzeko.

2.3.2. DESGAITASUNEKIKO JARRERA ALDAKETA HEZKUNTZAN

Desgaitasunen baten ondorioz hezkuntza-premia bereziak dituzten ikasle gehienak ikastetxe arruntetan eskolatuta daude gaur egun, desgaitasunik ez duten ikaskideekin batera. Horrek esan nahi du nabarmen handitu dela desgaitasunen bat duten eta ikastetxe arruntetara joaten diren ikasleen kopurua, aurreko hamarkadekin alderatuta (Hezkuntza, Kultura eta Kirol Ministerioa, 2012).

Desgaitasuna duten ikasleen inklusioari buruzko ikuspegi berri horrek hezkuntza-giroa ikasle horien beharretara egokitzea eskatzen du, gaur egun ulertzen baita arazoak ez daudela ikasle horietan, hezkuntza-giroaren ezaugarrietan baizik, eta ez direla gai haien eskaerei erantzuteko (Marchesi et al., 2004). Hala, hezkuntza-ikuspegi berriak lagundu egin behar du desgaitasuna duten pertsonen jarrera positiboak sustatzea ahalbidetuko duten programak eta neurriak diseinatzen.

Inklusioa desgaitasuna duten eta ez duten haurrak elkarrekin kokatzea baino zerbait gehiago bihurtu da. Jarreraren aldaketak eta erantzukizunaren zentzuaren garapenak iradokitzen dute, desgaitasuna duen ikasle bat klase erregularrean sartzeko prestatuta eduki beharrean, klase erregularra ikasle horrentzat prestatu behar dela (Hutzler, 2003).

Hala ere, egile batzuek adierazten duten bezala, inklusioaren arrakasta neurri legalak ezartzearen gaineratik jarrerazko oztopoak ezabatzearen mende dago, eta jarrerak desgaitasuna duten pertsonak onartzeko oztopo indartsuenetako bat dira (Downs & Williams, 1994; Lee & Rodda, 1994; Shannon, Schoen & Tansey, 2009).

Komunitate zientifikoa bat dator esatean jarrerak etengabe aldatzen ari direla, eta eskola-aldia dela, haurtzaroan eta nerabezaro-garaian, gazteek beren jarrerak garatzen eta finkatzen dituzten eta gazteen jarrerak aldatu eta moldatzeko esku-hartzeak emankorrangoak diren garaia (Aguado, Alcedo & Arias, 2008; Cameron, Rutland, Turner, Holman-Nicolas & Powell, 2011; Jeon, 2018; Lindsasas).

Jarreraren garapena ikuspegi multidimentsional eta ikasi batetik ulertuta (Novo-Corti et al, 2011; Sales eta García, 1997), jarreraren oinarriko hiru osagai aipa daitezke: a) kognitiboa, pertsonak objektuari buruz dituen pertzepzioak eta hari buruz dituen irizpideak; b) afektiboa, pertsona batek jarreraren xedearekin lotuta dituen sentimenduak; eta c) portaerazkoa: objektu jakin bat erreakzionatzeko joera (Marín, 2002).

Faktore pertsonalek eta ingurumenekoez eragin nabarmena dute, eta horien artean desgaitasunaren ezagutza eta ezindua gizartean integratzea nabarmentzen dira; elementu horiek guztiz alda daitezke esku-hartze praktikoaren bidez (Aguado et al., 2004; Aguado et al., 2008; Bausela, 2009; Santana, 2010). Molinak eta Valencianok (2010) kasu bakarreko ikerketa bat egin zuten, ikasleek gorputz-heziketako irakaslearekiko dituzten jarrerari eta sinesmenei buruzkoa; ondorioztatu zuten gorputz-heziketako irakasle desgaitu batek zailtasunak izango zituela irakasgaia emateko, baina hori aldatu egin zen irakaslearekin izandako esperientziaren ondoren. Desgaitasuna duten pertsonekin harremanetan jarrita, sinesmenak eta jarrerak aldatu egiten direla adierazi dute.

Desgaitasuna duten pertsonetako jarrerari buruzko ikerketan, batez ere, haurrek desgaitasuna duten berdinekiko dituzten jarrerak eta irakasleek eskolan integratzeko dituzten jarrerak ebaluatu dira. Oro har, ezgaitasunaren bat duten haurrak eskolan integratzeko jarrera negatiboak eta gaitzespenekoak nabarmendu dira (Ammerman, 1997; Avramidis y Norwich, 2000; Donaldson, 1997; García de la Banda y Pelechano, 1996; Marsells, 1997; Pelechano y García de la Banda, 1996; Sale y Carey, 1995; Scruggs y Mastropieri, 1996; Van-Reusen, Shoho y Barker, 2000; Verdugo, Arias y Jenaro, 1994; Verdugo, Jenaro y Arias, 1995).

Aldi berean, sentsibilizazio-kanpainak eta jarrerak aldatzeko programak sustatzea komenigarria eta premiazkoa dela ere nabarmendu da. Hirurogeiko hamarkadatik aurrera, desgaitasuna duten pertsonetako jarrerak aldatzeko gaiarekiko interesa sortu zen ingurune anglosaxoian, psikologia komunitarioaren eta normalizazioaren filosofiaren ikuspegitik. Gaiari buruzko berrikuspenetan (Aguado y Alcedo, 1991; Byrd y Elliott, 1988; Donaldson, 1987; Elliott y Byrd, 1982; Horne, 1988; Verdugo, Jenaro y Arias, 1995; Wright, 1984; Yaker, 1988) jarrerazko osagai bat edo gehiago (kognitiboa, afektiboa eta portaerazkoa) manipulatu jarrera positiboetara aldatzeko aukera nabarmentzen da. Aldaketa horiek desgaitasunaren alde negatiboa eta eragozpen hutsa indartzen ez den bitartean lortzen dira, eta, aldiz, pertsona horiek lortutako doikuntza-egoerak eta lorpenak nabarmentzen dira.

Beharrezko informazioa emango duten eta desgaitasuna duten haurren hezkuntza-integrazioa zailtzen duten estereotipo okerrak suntsituko dituzten esku-hartzeak ere beharrezkoak dira. Desgaitasuna duen pertsonaren tolerantzia, errespetua eta onarpena handiagoa da, desgaitasunak zer esan nahi duen jakiteko eta ulertzeko aukera gehiago dauden heinean; enpatiak eta hurbilketa afektiboak jarrera positiboagoak bultzatzen dituzte

(García & Hernández, 2011; Laws & Kelly, 2005; Polo, Fernández & Díaz, 2011). Haurrak desgaitasuna duten ikaskideekin klasera joateak, besterik gabe, ez du jarrera-aldaketa errazten (Navas, Torregrosa & Mula, 2004; Nikolarazi & De Reybekiel, 2001; Wong, 2008). Horregatik, hezkuntza-tresna bat garatu behar da, hezkuntzako profesionalen prestakuntza sustatzeko, ikasleen artean desgaitasunen bat duten pertsonen eskubideak errespetatzen dituzten jarrerak sustatzeko sentsibilizazio-programa eraginkorrak abian jartzeko, Desgaitasunen bat duten Pertsonen Eskubideei buruzko Konbentzioaren (Nazio Batuen Erakundea, 2006) zortzigarren artikulua adierazten duen bezala.

Bibliografia espezializatuan jarrera-aldaketarako programa ugari ditugu, batez ere eskola-inguruneetan ezarritakoak, eta oso eraginkorrak direla erakutsi dute (Anderson, Schleien, McAvoy, Lais eta Seligman, 1997; Díaz-Aguado, 1994; English, Goldstein, Shafer eta Kaczmarck, 1997; Favazza eta Odom, 1997; Grayson, Pelechson eta Marini, 1996; Are gehiago, batzuetan txundigarria da jardura-programa erraz eta merkeen bidez lortutako eraginkortasun handia, hala nola Jones, Sowell, Jones eta Butlerrek egindakoa (1981), 7 eta 9 urte bitarteko 74 haurri aplikatua, non bi ordu eta erdiko iraupena duten bi saiotan, hau da, bost orduko entrenamenduan, pertsona ezinduei buruzko pertzepzioak aldatzea lortu zen. Programa horietako gehienak askotariko jarrera teknikoak aldatzeko estrategia gisa erabili dira: desgaitasuna duten pertsonetako kontaktua eta esposizioa, informazioa, talde txikiko esperientzia ez-akademikoak, lantalde kooperatiboak, pertsonen arteko trebetasunetan entrenatzea, desgaitasunen simulazioa eta ikaskideen tutoretza-programak. Programa horien emaitzek adierazten dute gizarte-harremanetarako eta informaziorako estrategia konbinatuak direla jarrera positiboak sustatzeko eraginkorrenak. Aldi berean, ikerketa berriagoek agerian utzi dute jarrera inplizituak aldatzeko aukera, mezu pertsuasiboen bidez (Briñol, Horcajo, Becerra, Faltzes eta Sierra, 2002).

Gainera, desgaitasunarekiko jarrerak aldatzeko programei buruzko bibliografia espezializatuan adierazitako emaitza positibo zabalak, gehienak ikastetxeetan ezarritakoak, laguntza enpiriko handia dira esku-hartze modu horretan. Ondorio nagusia desgaitasuna duten pertsonen gaitzespena eta onarpenaren gehikuntza murriztea da, baita lorpen horiei eustea ere (Flórez, 1999; Pelechano, 2003; Shaver, Curtis eta Strong, 1989; Shevlin eta Mona, 2000; Mpofu, 2003; Ksinanová, 2003). Unibertsitateko inguruneetan ere lehentasunezko zatitza eta eraginkortzat jotzen da esku hartzeko estrategia hori, desgaitasunen bat duten ikasle guztien egokitzapena hobetzeko funtsezko baldintza gisa (Duquete, 2000; Folsom-Meek, Nearing eta Kalakian, 2000; Gliner, Haber eta Weise, 1999; Houck, 1992; McCarthy eta Misquez, 2003; Sim, Milner eta Love, 1998; Wurst eta Wolford, 1994).

Hainbat arrazoik justifikatzen dute programa horien beharra. Alde batetik, pertsona horien integrazioa gizarte-prozesu konplexua da, eta askotariko eragile eta estamentuek parte hartzen dute prozesu horretan. Pertsona horien jarrerak oztopo handiagoak izan daitezke komunitatean sartzeko urritasun-egoeratik eratorritakoak baino (Siperstein, Norins, Corbin eta Shriver, 2003). Beraz, gauzatu behar den gizartearen jarreretan, balioetan eta sinesmenetan esku hartu behar da.

Desaitasunarekiko jarrera aldaketaren eta kirol egokituaren arteko loturari dagokionez, kirol egokituko Unitate Didaktikoen aplikazioak arrakasta lortu zuen Bigarren Hezkuntzako ikasleen desgaitasunarekiko jarrerak aldatzerakoan. Adibidez, boccia (González y Baños, 2012) edo areto futbola itsutasuna edo ikusmen-desgaitasuna duten pertsonentzat (Reina,

López, Jiménez, García-Calvo, eta Hutzler, 2011) erabiliz egindako lanek ikasle parte-hartzaileen desgaitasunarekiko jarrerak hobetu zituzten. Kirol paralinpiarrek praktikatzeko egun bakarreko esperientziek ere ikasle parte-hartzaileen ezintasunarekiko jarrerak modu positiboan aldatzea lortu dute (McKay, Block eta Park, 2015). Azkenik, kirol inklusiboko jarduerak sartu dira irakaskuntzako programazioetan. Ikasleek desgaitasuna duten pertsonekin partekatu dute kirola, eta horrek ere nabarmen hobetu ditu desgaitasunarekiko jarrerak Gorputz Hezkuntzan. Esate baterako, Santanak eta Garozek (2013) ikusmen-desgaitasuna duten pertsonen eta Bigarren Hezkuntzako ikasleen goalballaren baterako praktika sartu zuten, azken horien desgaitasunarekiko jarrerak hobetuz.

Berriki, kirol egokituak Gorputz Hezkuntzako eskolen ohiko eduki bihurtu beharko liritekeela iradoki da. Abellanez eta Sáez-Gallegok (2017) iradokitzen dute kirol egokituek funtzio hirukoitza bete dezaketela Gorputz Hezkuntzako klaseen barruan: kirol alternatibo gisa jardun dezakete, eskola-programetan berritasuna dutelako; kirol-hastapena lantzeko kiroltzat har daitezke; eta, azkenik, komentatu denez, ikasleak desgaitasunarekiko sentsibilizatzeko jardun dezakete.

3.HEZIBERRIREN OINARRIZKO HEZKUNTZAKO CURRÍCULUMEAN DESGAITASUNAREN GAIARI EGITEN ZAION ERREFERENTZIAREN AZTERKETA

Desgaitasunaren gaiak gaur egungo euskal hezkuntza sisteman duen presentzia zenbatekoa den ikusi ahal izateko, Heziberrik publikatutako Oinarrizko Hezkuntzako Curriculumaren dokumentua (2020) aztertu da. Azterketa horretan desgaitasuna eta termino horrekin edota lan honetan jorratutako gaiarekin erlazionatu daitezkeen beste hitz edo ideien presentzia aztertu da.

“Desgaitasun” hitzari dagokionez, dokumentu osoan behin egiten da hitz horren aipamena. Zehazki, dilema moralak ebaztearen puntuetako batean honako esaldi hau aurki dezakegu: *“Desgaitasuna duten ikaskideen onarpena adierazten du, eta beharrezkoa den laguntza ematen die”*. Dokumentuaren beste atal batean “desgaitua” hitza ere aipatzen da, taldeko jarduera lana zein jolasekin harremana duen puntu batean hain zuzen ere. Honako hau dio puntu horrek: *“Ikastetxeak hainbat gizarte-arazori erantzuteko hartutako ekimenetan parte hartzen du eta konprometitzen da, desgaituei laguntzen, beste kultura batzuetako ikaskideak integratzen eta abar”*.

Desgaitasun hitzarekin harreman zuzena duen beste hitz bat aniztasuna da. Honen inguruko presentzia askoz ere handiagoa da baina ez du harreman zuzenik desgaitasunarekin, izan ere, aniztasuna hitza hizkuntzarekin zein kulturarekin lotzen baita nagusiki dokumentu horretan. Aipatu beharra dago jarduera fisiko eta osasunari dagokion multzoan aniztasunaren integrazioaren inguruko esaldi bat dagoela: *“Errespetua eta enpatia jardun motorraren aukerekiko, eta aniztasunaren integrazioak dakarren aberastasuna balioestea”*. Horretaz gain, Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako (DBH) 1. mailako ebaluazio irizpideetako puntu batean honako hau dio aniztasunari buruz: *“Pertsonaren kontzeptua*

eraikitzea eta norbanakoen aniztasuna eta pribatutasuna ezaugarri bat dela eta positiboa dela ulertzea”.

Aurreko hitzez gain, desgaitasunaren alorrekin harreman zuzena duten terminoen presentzia oso urria da. Lan honetan garrantzitsuak diren terminoak, esate baterako, integrazioa, inklusioa, sentsibilizazioa edota barrerak oso gutxitan aipatzen dira. “Inklusioa” eta “integrazioa” terminoak ez dira behin ere desgaitasun hitzarekin erlazionatzen, soilik hizkuntza, kultura, erlijio edo jatorri ezberdinekin erlazionatzen dira.

Bestalde, “Egokitua” hitza, desgaitasunaren arloarekin erlazio zuzena duen terminoa bai aipatzen dela eta gainera, jarduera fisikoarekin erlazionatutako multzoan aipatzen da esaldi honetan: *“Egoera fisikoa lantzeko plan osasungarri bat egiteko oinarrizko jarraibideak, ikaslearen ezaugarri, interes eta beharrezanetara egokitua”.*

Orokorrean, ikus daiteke Heziberrik 2020an publikatutako Oinarrizko Hezkuntzako Curriculumean desgaitasunaren alorrak ez duela presentzia handirik. Nahiz eta gaur egungo gizartean desgaitasuna duten pertsonen inklusioak geroz eta indar gehiago izan, euskal hezkuntzako dokumentu nagusian gai horren presentzia hain urria izateak erakusten du, hezkuntzari dagokionez, oraindik garrantzia handiagoa eman behar zaiola desgaitasunaren alorrari.

4. LANAREN HELBURUAK

Honako hauek izango dira unitate didaktiko sentsibilizatzailaren helburuak:

Helburu orokorra:

- Joko-jolas sentsibilizatzaille eta kirol egokitu ezberdinen praktikaren bitartez Ikasleen desgaitasunetikiko sentsibilizazioa eta desgaitasuna duten pertsonetikiko enpatia bultzatzea.

Helburu espezifikoak:

- Desgaitasunetikiko dituzten aurreiritziak gainditu eta haiekiko jarrera aldatzea.
- Desgaitasun ezberdinen ezaugarriak ezagutzea eta desgaitasun horiek kirolaren praktika nola baldintzatzen duten biziaraztea.
- Kirol egokitu ezberdinak ezagutu eta praktikatzeko ikastea.
- Jardueran zehar sor daitezkeen arazo zein zailtasunak kooperazioaren bidez gainditzea.

5. UNITATE DIDAKTIKOA

JUSTIFIKAZIOA

Lasarte-Oriako Oriarte Institutuko ikasleak desgaitasunaren inguruan sentsibilizatu daitezten, joko-jolas sentsibilizatzaile eta kirol egokituen praktikan oinarritzen den unitate didaktiko baten proposamena egiten da. Proposamen honek 8 saio ditu gorputz hezkuntzako ikasgaiari egingo direnak. Honen bitartez lortu nahi dena da ikasleek desgaitasunaren inguruan dituzten ezagupenak areagotzeaz gain, pertsona horiek jarduera fisikoa zein kirola egiterakoan bizitzen dituzten egoerak eta zailtasunak bizitzea eta horren bitartez beraiekiko enpatia bultzatzea. Lehen aipatu bezala, saio horietan joko-jolas sentsibilizatzaile eta kirol egokitu ezberdinak praktikatu dira zeinetan ikasleek desgaitasun ezberdinak simulatu dituzten jakiteko nola desgaitasun horiek baldintzatu dezaketen kirolaren praktika.

Lehen aipatu bezala, unitate didaktikoak 8 saio izango ditu, astean bi saio burutuko dira. 8 saio izatearen arrazoia da ikasleak desgaitasun askorengan sentsibilizatzea eta kirol egokitu zein joko-jolas sentsibilizatzaile ezagutu eta praktikatzeko izango litzateke, hau da, desgaitasunaren alorrean sakonki murgiltzea eta ez izateko gainetik lantzen den ekimen bat.

Saioen dinamikari dagokionez, denetan antzekoa izango da. Saio hasieran irakasleak galderak egingo dizkie ikasleei saioan zehar landuko den desgaitasunaren inguruan. Ondoren, irakasleak desgaitasun horren inguruko orokortasunak azalduko dizkie eta landuko den kirol egokituaren arauak azalduko ditu. Jarraian beroketan, joko-jolas sentsibilizatzaile bat egingo da. Zati nagusian kirol egokitu jakin batera bideratutako ariketak edota joko-jolas sentsibilizatzaileak egingo dira. Saioarekin amaitzeko saioan zehar bizitakoaren inguruko hausnarketa egingo da non ikasleek beraien bizipenak, zailtasunak, etb. kontatuko dituzten eta beraien aurreiritziak aldatu diren ala ez eta horren zergatia azalduko dute.

Partehartzaileen inguruan aipatu beharra dago Derrigorrezko Bigarren Hezkuntzako kurtso guztietan (DBH 1-4) burutuko dela unitate didaktikoa. Bigarren Hezkuntzako urteak oso garrantzitsuak direla ikasleak haurtzarotik nerabegarora igarotzen direlako. Nerabegaroa oso etapa erabakigarria da gizakiongan, izan ere, urte horietan gure garapen pertsonala gertatzen da, balioetan hezten gara eta erabakitzen joaten gara nolakoak izan nahi dugun, nolakoak garen, zertan hobetu behar dugun, etab. Kontuan izanda unitate didaktiko honen helburua ikasleak desgaitasunaren inguruan sentsibilizatzea eta enpatia garatzea dela, oso lagungarria izan daiteke ikasle bakoitzaren garapen pertsonalean saio hauek burutzea ikasleak enpatia bezalako baloreetan hezteko.

Baliabide materialei dagokionez, Gipuzkoako Kirol Egokituko Federazioak utziko dizkigun materialaz baliatuko gara, izan ere, institutu batean egon ohi ez den materiala erabiliko dugu, adibidez, makuluak, gorpildun aulkiak, etab. Federazioak sentsibilizazio jarduerak burutzen ditu institutuetan eta ez dute arazorik materialik uzteko. Arazorik handiena gorpildun aulkiak ekartzea izango litzateke, hala ere, federazioaren furgonetaz baliatuko ginateke horiek ekartzeko. Saioan institutuko gimnasioan egingo dira eta bertan lekua soberan dago materiala gorde ahal izateko.

Azkenik, unitate didaktiko sentsibilizatzaile honen ezarpena justifikatu beharko banu, esango nuke horrelako dinamikak ezinbestekoak direla ikasleengan baloreak eta elkarren arteko kolaborazioa sustatzen dituelako. Horretaz gain, kontuan izan behar dugu desgaitasunak dituzten pertsonak ere gizartearen parte direla eta oso garrantzitsua da beraiekiko sentsibilizazio zein enpatia bultzatzea pertsona horiek beraien eguneroko bizitzan dituzten

oztopoak gainditzen laguntzeko eta inklusioa garatzeko. Guzti honengatik pentsatzen dut hezkuntza sisteman horrelako dinamikak derrigorrez egon beharko liratekela eta institutu bakoitzaren programazioan presentzia izan behar dutela.

ERREFERENTZIA BIBLIOGRAFIKOAK

- Abellán, J., Sáez-Gallego, N. M., & Olivares, S. C. (2018). La boccia como deporte adaptado y sensibilizador en Educación Física en Educación Secundaria. *SPORT TK-Revista Euroamericana de Ciencias del Deporte*, 109-114.
- Aguado Díaz, A. L., Alcedo Rodríguez, M. Á., & Arias Martínez, B. (2008). Cambio de actitudes hacia la discapacidad con escolares de Primaria. *Psicothema*, 20 (4).
- Alcedo Rodríguez, M. Á., Gómez Sánchez, L. E., Aguado Díaz, A. L., Arias Martínez, B., & González García, R. (2013). Eficacia del contacto e información como técnicas de cambio de actitudes hacia personas con discapacidad en niños de Educación Primaria. *Universitas Psychologica*, 12(2), 493-504.
- Almazán Barros, A. (2018). Barreras arquitectónicas en los centros educativos.
- Botías-Cegarra, J. (2015). *La Educación Física Inclusiva: su función socializadora en el alumnado con discapacidad* (Bachelor's thesis).
- Calvo, C. O., Pérez-Tejero, J., & López, J. C. (2015). Propuesta de un programa de intervención educativa para facilitar la inclusión de alumnos con discapacidad en educación física. *Retos. Nuevas tendencias en Educación, Física, Deporte y Recreación*, (27), 140-145.
- Cansado, P. S., & Puerta, I. G. (2013). Actitudes hacia la discapacidad e intervención docente desde el deporte adaptado. *Revista Internacional de Medicina y Ciencias de la Actividad Física y del Deporte/International Journal of Medicine and Science of Physical Activity and Sport*, 13(49), 1-17.
- del Cueto, M. D. (2009). Percepción de competencia del profesorado de Educación Física e inclusión. *Revista Internacional de Medicina y Ciencias de la Actividad Física y del Deporte/International Journal of Medicine and Science of Physical Activity and Sport*, 9(35), 322-348.

- Díaz, A. L. A. (2004). Programas de cambio de actitudes ante la discapacidad. *Psicothema*, 667-673.
- Felipe Rello, C., Garoz Puerta, I., & Tejero González, C. M. (2018). Análisis comparativo del efecto de tres programas de sensibilización hacia la discapacidad en Educación Física. *Retos*.
- Fernandes, M. D. L. N. (2019). Actitudes hacia las Personas con Discapacidad en Escuelas Superiores y Universidades de Portugal: traducción, adaptación y validación de una escala. Propuestas de cambio y mejora.
- González Hernández, J., & Baños Audije, L. M. (2012). Estudio sobre el cambio de actitudes hacia la discapacidad en clases de actividad física. *Cuadernos de Psicología del Deporte*, 12(2), 101-108.
- Lavega i Burgués, P., Planas i Anzano, A., & Ruiz Sánchez, P. (2014). Juegos cooperativos e inclusión en educación física. *Revista Internacional de Medicina y Ciencias de la Actividad Física y del Deporte*, 2014, vol. 14, núm. 53, p. 37-51.
- Mansilla, P., & Hernández, J. A. (2022). Juegos cooperativos-sensibilizadores para mejorar las actitudes hacia la discapacidad en educación física en educación primaria. *Sportis. Scientific Journal of School Sport, Physical Education and Psychomotricity*, 8(1), 60-80.
- Martos, G. D., Biassoni Toro, P. D., Torres, E. R., Batista, L. S., & Hug, M. X. (2019). Actitudes hacia la discapacidad en adolescentes: efectos de un programa basado en el modelo social de discapacidad.
- Nuñez, P. C., Aravena, O. A., Oyarzún, J. C., Tapia, J. L., & Salazar, C. M. (2018). Prácticas pedagógicas que favorecen u obstaculizan la inclusión educativa en el aula de educación física desde la perspectiva del alumnado y profesorado. *Retos: nuevas tendencias en educación física, deporte y recreación*, (34), 212-217.
- Rello, C. F., & Puerta, I. G. (2014). Actividad físico-deportiva en programas de cambio de actitudes hacia la discapacidad en edad escolar: Una revisión de la literatura.(Review of programs aimed at awareness of disability through physical activity and sport in school-aged children). *Cultura, Ciencia y Deporte*, 199-210.

- Rello, C. F., Puerta, I. G., Tejero-González, C. M. (2020). Cambiando las actitudes hacia la discapacidad: diseño de un programa de sensibilización en Educación Física. *Retos: nuevas tendencias en educación física, deporte y recreación*, (37), 713-721.
- Ríos Hernández, M. (2003). Modelo de sensibilización en una escuela para todos. *In I Congreso Nacional de Educación y Personas con Discapacidad. Pamplona, 2003, p. 165-173. Editorial Paidotribo.*
- Ríos Hernández, M. (2013). La inclusión en el área de Educación Física en España. Análisis de las barreras para la participación y aprendizaje.
- Sentsibilizazioak. (2017, 10 octubre). HASZTEN. Recuperado 4 de marzo de 2022, de <https://www.haszten.org/nosotros>
- Gu. (2017, 10 octubre). HASZTEN. Recuperado 4 de marzo de 2022, de <https://www.haszten.org/nosotros>
- Federazioa. (2019, 29 julio). Gipuzkoako Kirol Egokituen Federazioa. Recuperado 4 de marzo de 2022, de <https://www.gkef-fgda.org/eu/federazioa/>
- Sentsibilizazioa. (2019, 29 julio). Gipuzkoako Kirol Egokituen Federazioa. Recuperado 4 de marzo de 2022, de <https://www.gkef-fgda.org/eu/zerbitzuak/sentsibilizazioa/>
- Gutaz. (2021, 22 febrero). GaituzSport. Recuperado 4 de marzo <https://www.gaituzsport.eus/nosotros/>
- GaituzSport-en sentsibilizazio programa. (2021, 22 febrero). GaituzSport. Recuperado 4 de marzo de 2022, de <https://www.gaituzsport.eus/programa-de-sensibilizacion-de-gaituzsport/>
- Gorputz Hezkuntza inklusiboko programa. (2021, 22 febrero). GaituzSport. Recuperado 4 de marzo de 2022, de <https://www.gaituzsport.eus/caracteristicas-del-area-educativa/>

ERANSKINAK

UNITATE DIDAKTIKOA

1.- SAIOA

GAI MULTZOA: Kirol egokituarekiko sentsibilizazio saioak

UNITATE DIDAKTIKOA: Kirol egokituarekiko sentsibilizazio saioak

SAIOAREN KOKAPENA UNITATE DIDAKTIKOAN

1- IKUSMEN URRITASUNERA BIDERATUTAKO JARDUERA ETA JOLASAK

2- GOALBALL

3- GURPILDUN AULKIKO SLALOM-A

4- GURPILDUN AULKIKO SASKIBALOI

5- BOCCIA

6- GARUN PARALISIA DUTENENTZAKO FUTBOLA

7- ADIMEN URRITASUNERA BIDERATUTAKO JARDUERAK

8- PARAVOLEIBOLA

HELBURU OROKORRA: Ikasleak kirol egokituaren inguruan sentsibilizatzea

HELBURU ZEHATZAK:

- **PROZEDURAZKOAK:** Inolako ikusmenik gabe jarduerak burutzeko gai izatea
- **JARRERAZKOAK ETA AFEKTIBOAK:** Ikasleak elkarren artean laguntzea eta konfidantza izatea
- **KONTZEPTUZKOAK:** Ikusmen urritasunarekin burutu daitezkeen jarduerak ezagutzea

IRAUPENA: 55'

IKASLE KOPURUA: 20

LEKUA: GIMNASIOKO PISTA

MAILA: DBH

1-2-3-4

MATERIALA: Antifazak (10), banku suediarrek (2), txinoak (10), uztaiak (4), hesiak (3)

EDUKI TEORIKOAK:

- Ikusmen urritasuna duten pertsonen jarduerak fisikoa egitean bizitzen duten egoeraren ezagupena
- Jarduera ezberdinen arauen ezagupena

JARDUERAREN DESKRIBAPENA	ANTOLAKUNTZA	HELBURUAK	DENB.
<p>GIROTZEALDIA</p> <p>Saioaren hasieran ikusmen urritasunaren nondik norakoak azalduko dira, esate baterako, zein urritasun maila dauden, zein kirol praktikatzen dituzten eta nola.</p> <p>Jolasa: Asmatu zein den Gelakide erdiak (10 ikasle) ilara horizontal batean jarriko dira eta antifazak banatuko zaizkie. Gainontzeko</p>	<p>-ESPAZIOA: Pistaren zati bat</p> <p>-TALDEKATZEA: 10 ikasle osatutako bi ilaratan</p> <p>-DESPLAZAMENDUA: Ez</p> <p>-IRAKASLEA: Kanpoan, jarduerak behatuz</p>	<p>Ikasleek ikusmen urritasunaren inguruko orkostasunak ezagutzea.</p> <p>Ikusmenik gabeko egoeretan nola jardun edo moldatu jakitea</p> <p>Ikasleek</p>	15'

gelakideak antifaza duen ikasle baten aurrean jarriko dira. Antifaza dutenen helburua aurrean dituzten ikasleak ikutzearen bitartez zeintzuk diren asmatzea da.

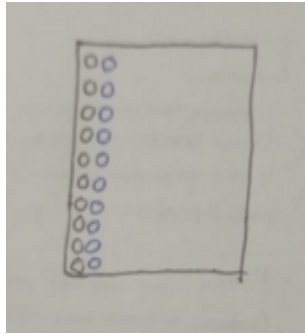

Jolasa: **Pistan zehar.** Ikasleak bikoteka ipiniko dira eta eskua emango diote. Bikotekide batek antifazak jarriko ditu eta besteak pistan zehar gidatuko du. Gidariak aginduak (aurrera, atzera, azkarrago, polikiago,...) emango dizkio bikotekideari. Ondoren, rol aldaketa egingo da.

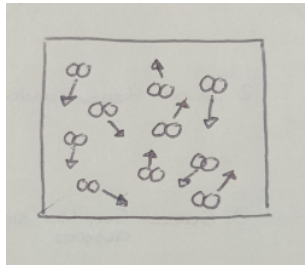

ZATI NAGUSIA:

Lehenengo jarduera: **Harrapaketa begiak itxita.** Aurreko ariketako bikotekak mantenduko dira eskua emanda eta batek antifaza jarrita izango du eta besteak ez. Antifaza ez daramanak bestea gidatu beharko du harrapatuak izan ez daitezen edo beste bikote bat harrapatu dezaten. Jolasaren erdialdean rola aldatuko da.

ESPAZIOA: Pista osoa
 -TALDEKATZEA:
 Bikoteka pistan zehar banatuta
 -DESPLAZAMENDUA:
 Bai. Korrika edo oinez
 -IRAKASLEA: Kanpoan, behatuz eta jarduera zuzenduz

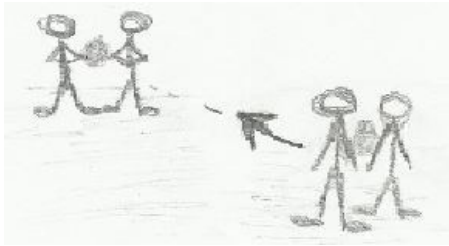

-ESPAZIOA: Pista erdia
 -TALDEKATZEA:
 Bikoteka
 -DESPLAZAMENDUA:
 Bai, korrika eta oinez
 -IRAKASLEA: Kanpoan jarduera behatzen eta zuzentzen

elkarrengan konfiatzea

Ikasleak elkarren artean lagunduz jarduera burutu ahal izatea
 Ikusmenik gabeko pertsona bat gidatzen ikastea

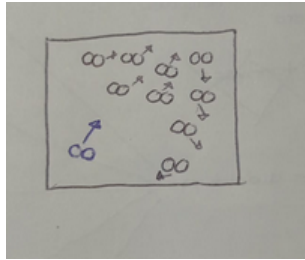
10'

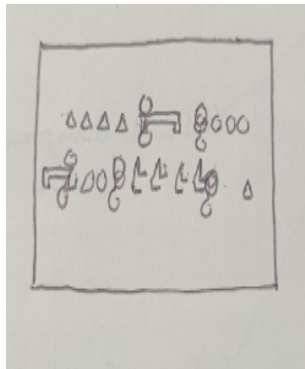
Bigarren jarduera: **Zirkuitoa gaintzen.** Aurreko bikoteak mantenduko dira eta eskua emango dute. Antifaza daramanak oztopo ezberdinetako zirkuitoa gaintu beharko du bere bikotekidearen argibideen laguntzarekin

3. Jarduera: **Marco Polo.** Oraingoan ikasleak banaka jarriko dira pista erdian zehar sakabanatuta. 3 harrapatzaile egongo dira antifaza jarrita. Hauek nahi dutenean "MARCO!" erantzungo dute eta iheslariak, aldiz, "POLO!". Iheslariak erantzutean 3 segundu geldirik egon beharko dira beren posizioan. Harrapatzaileek iheslari bat ikutzen badute, ikutu dutena geldirik egongo da eta asmatu egin beharko dute zein den harrapatu eta ondorioz, rola aldatu ahal izateko.

-ESPAZIOA: Pista erdia
-TALDEKATZEA:
Bikoteka
-DESPLAZAMENDUA:
Bai. Oinez.
-IRAKASLEA: Kanpotik behatzen eta jarduera zuzentzen.

-ESPAZIOA: Pista erdia
-TALDEKATZEA:
Banaka.
-DESPLAZAMENDUA:
Bai. Korrika edota oinez.
-IRAKASLEA: Kanpoan jarduera behatzen eta zuzentzen.

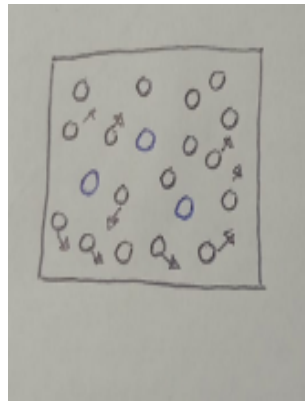
Oztopoak gaintzeko elkarri laguntzea

Bikotekideen artean koordinatzea

10'

Soinuen bitartez orientatzen jakitea

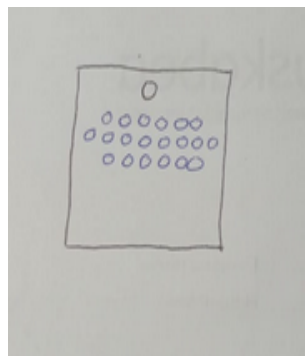
10'

AMAIERAKO ATALA

Ikasleak irakaslearen aurrean eseriko dira eta saioaren hasuanrketan egingo dute saioko bizipenen inguruan hitz eginez. Komentatu dezakete zein zailtasun bizi izan dituzten, jarduerak egokiak iruditu zaizkien ala ez edota beraiek proposatu ditzakete jarduera ezberdinak

- ESPAZIOA: Pistako zati bat
- TALDEKATZEA: Banaka
- DESPLAZAMENDUA: Ez
- IRAKASLEA: Hausnarketa gidatzen

Saioan zehar bizitakoa azalartzea

Modalitatearen inguruan ikasi dutena azaltzea

10'

2.- SAIOA

GAI MULTZOA: Kirol egokituarekiko sentsibilizazio saioak

UNITATE DIDAKTIKOA: Kirol egokituarekiko sentsibilizazio saioak

SAIOAREN KOKAPENA UNITATE DIDAKTIKOAN

1- IKUSMEN URRITASUNERA BIDERATUTAKO JARDUERA ETA JOLASAK

2- GOALBALL

3- GURPILDUN AULKIKO SLALOM-A

4- GURPILDUN AULKIKO SASKIBALOIA

5- BOCCIA

6- GARUN PARALISIA DUTENENTZAKO FUTBOLA

7- ADIMEN URRITASUNERA BIDERATUTAKO JARDUERAK

8- PARAVOLEIBOLA

HELBURU OROKORRA: Ikasleak kirol egokituaren inguruan sentsibilizatzea

HELBURU ZEHATZAK:

- **PROZEDURAZKOAK:** Goalballeko arauak ezagutzea
- **JARRERAZKOAK ETA AFEKTIBOAK:** Ikasleak elkarren artean laguntzea eta errespetatzea
- **KONTZEPTUZKOAK:** Goalballen jokatzeko prozesua (defedatzerakoan nola kokatu, nola egin jaurtiketa, nola geratu baloia,...) ezagutzea

IRAUPENA: 55' **IKASLE KOPURUA:** 20 **LEKUA:** GIMNASIOKO PISTA **MAILA:** DBH
1-2-3-4

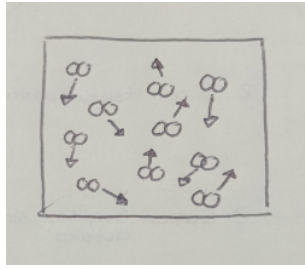
MATERIALA: Antifazak (20), soinua egiten duen baloiak (5), Konoak (8)

EDUKI TEORIKOAK:

- Ikusmen urritasuna duten pertsonen jarduera fisikoa egitean bizitzen duten egoeraren ezagupena
- Goalballeko arauak ezagutzea

JARDUERAREN DESKRIBAPENA	ANTOLAKUNTZA	HELBURUAK	DENB.
<p>GIROTZEALDIA</p> <p>Saioaren hasieran goalball kirolaren nondik norakoak azalduko dira, nola jokatzeko, zenbat jokalarik dauden, non jokatzeko den,...</p> <p>Jolasa: Konfiantza jolasa: Aurreko saioan egin genuen bezala, berotzeko pistan zehar bikoteka eta bikitekide bat begiak itxita ibiltzearen jolasa burutuko dugu. Aurreko saioan ez bezala, korrika egiteko edota jauziak egitea</p>	<p>ESPAZIOA: Pista osoa</p> <p>-TALDEKATZEA: Bikoteka pistan zehar banatuta</p> <p>-DESPLAZAMENDUA: Bai. Korrika edo oinez</p> <p>-IRAKASLEA: Kanpoan, behatuz eta jarduera zuzenduz</p>	<p>Ikasleek ikusmen urritasunaren inguruko orkotasunak ezagutzea.</p> <p>Ikusmenik gabeko egoeretan nola jardun edo moldatu jakitea</p> <p>Ikasleek elkarrengan konfiantza</p>	10'

bultzatuko dugu bikotekideak ikusmenik gabe konfiantza har dezagun pixkanaka.

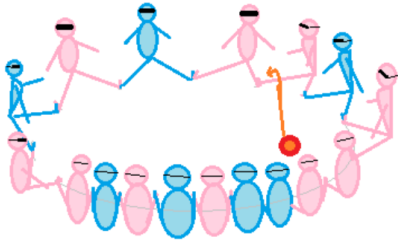
ZATI NAGUSIA:

Lehenengo jarduera: **Borobilean eserita:** Ikasle guztiak borobilean eseriko dira hankak zabaldua eta ondokoen hankak ikutzen. Denek antifazak jarrita izango dituzte. Soinua egiten duen baloia egongo da eta ikasleek elkarren artean paseak egingo dituzte. Beraien helburua baloia zirkulutik ez irtetea izango da.

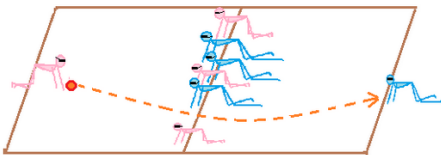
-ESPAZIOA: Pistaren zati bat
 -TALDEKATZEA: Denak batera borobilean
 -DESPLAZAMENDUA: Ez.
 -IRAKASLEA: Kanpoan jarduera behatzen eta zuzentzen

Entzumenaren baloiaren ibilbidearekiko orientatzea

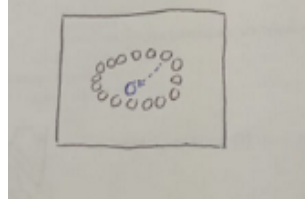
10'

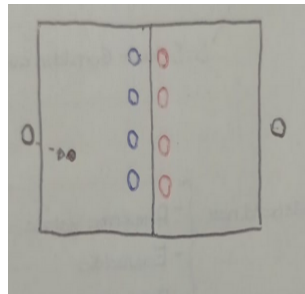
Bigarren jarduera: **Baloia sahiestera.** Pista osoan zehar hamarreko bi taldetan banatuko dira ikasleak. Eremua brilet joko-jolaseko berdina izango da. Eremu erdi bakoitzean 4 jokalaria (antifazak jarrita) egongo dira lurrian eserita edo belauniko talde bakoitzeko. Eremuaren ertzetan, hau da, briletako kartzelak diren 2 jokalaria, bat talde bakoitzeko. Kartzelan dauden jokalariai soinuak baloia jaurtiko du lurretik poliki eta eremuaren barruan dauden ikasleek baloia sahiestu beharko dute, izan ere, ikutzen badie kartzelean dagoenarekin rola aldatuko dute. Baloia txandaka jaurtiko da kartzela batetik eta ondoren bestetik

3. Jarduera: **Goalball partidak.** Aurreko ariketako eremuak eta taldeak mantenduko dira. Eremuaren lau erpinetan konoak kokatuko dira atearen zurtain gisa. Ertzeko marra horizontala atea izango da eta horren zabaleran kokatuko dira ikasleak belauniko atezain gisa. Beraien helburua baloiak fondoko marra ez gainditzea eta beraien jaurtiketek beste taldeak defenditzen duen marra gainditzea izango da.

-ESPAZIOA: Pista osoa
 -TALDEKATZEA: 10 ikasleko bi taldetan
 -DESPLAZAMENDUA: Bai. Lau hankata edo belauniko
 -IRAKASLEA: Kanpotik behatzen eta jarduera zuzentzen.

-ESPAZIOA: Pista erdia
 -TALDEKATZEA: Banaka.
 -DESPLAZAMENDUA: Bai. Korrika edota oinez.
 -IRAKASLEA: Kanpoan jarduera behatzen eta zuzentzen.

Entzumenaren bitartez orientatzea

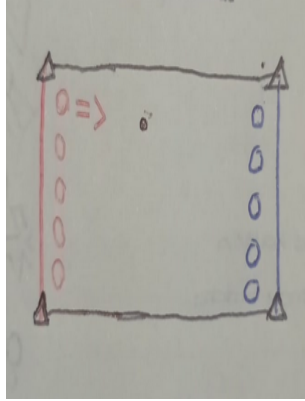
10'

Taldeak elkarren artean koordinatzea

15'

Entzumenaren bitartez baloiarekiko era egokian orientatzea

Jaurtiketak burutzeko orduan zutik jarri beharko dira eta baloia geratzen ahalegintzean etzanda jarri daitezke.

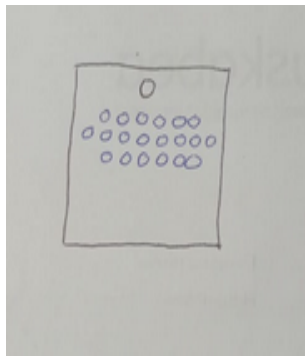

AMAIERAKO ATALA

Ikasleak irakaslearen aurrean eseriko dira eta saioaren hasuanrketa egingo dute saioko bizipenen inguruan hitz eginez. Komentatu dezakete zein zailtasun bizi izan dituzten, jarduerak egokiak iruditu zaizkien ala ez edota beraiek proposatu ditzakete jarduera ezberdinak

-ESPAZIOA: Pistako zati bat
 -TALDEKATZEA: Banaka
 -DESPLAZAMENDUA: Ez
 -IRAKASLEA: Hausnarketa gidatzen

Saioan zehar bizitaakoa azaleratzea

Modalitatearen inguruan ikasi dutena azaltzea

10'

3.- SAIOA

GAI MULTZOA: Kirol egokituarekiko sentsibilizazio saioak

UNITATE DIDAKTIKOA: Kirol egokituarekiko sentsibilizazio saioak

SAIOAREN KOKAPENA UNITATE DIDAKTIKOAN

1- IKUSMEN URRITASUNERA BIDERATUTAKO JARDUERA ETA JOLASAK

2- GOALBALL

3- GURPILDUN AULKIKO SLALOM-A

4- GURPILDUN AULKIKO SASKIBALOA

5- BOCCIA

6- GARUN PARALISIA DUTENENTZAKO FUTBOLA

7- ADIMEN URRITASUNERA BIDERATUTAKO JARDUERAK

8- PARAVOLEIBOLA

HELBURU OROKORRA: Ikasleak kirol egokituaren inguruan sentsibilizatzea

HELBURU ZEHATZAK:

- **PROZEDURAZKOAK:** Gurpildun aulkia manejatzen ikastea
- **JARRERAZKOAK ETA AFEKTIBOAK:** Materiala zaintzea
- **KONTZEPTUZKOAK:** Slalomean oztopo bakoitza nola gainditu ikastea

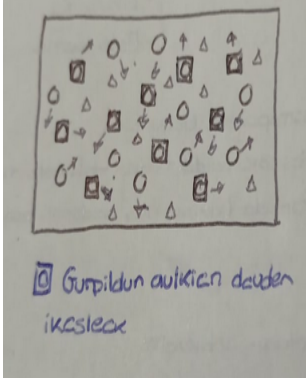
IRAUPENA: 55' **IKASLE KOPURUA:** 20 **LEKUA:** GIMNASIOKO PISTA **MAILA:** DBH
1-2-3-4

MATERIALA: Gurpildun aulkiak (10), Konoak (15), txinoak (15)

EDUKI TEORIKOAK:

- Gurpildun aulkian ibiltzen diren pertsonen jarduera fisikoa egitean bizitzen duten egoeraren ezagupena
- Gurpildun aulkiko slaloma kirolaren arauak ezagutzea

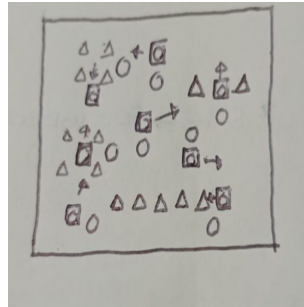
JARDUERAREN DESKRIBAPENA	ANTOLAKUNTZA	HELBURUAK	DENB.
--------------------------	--------------	-----------	-------

<p style="text-align: center;">GIROTZEALDIA</p> <p>Saioaren hasieran gurpildun slaloma kirolaren nondik norakoak azalduko dira, zein maila ezberdinak dauden, zeintzuk hartzen dute parte, zirkuitoko oztopoak nola gainditu behar diren, arauak,...</p> <p>Jolasa: Iparrorrazaren jolasa. Ikasleak bikoteka jarriko dira. Bikotekide bat gurpildun aulkian eserita egongo da. Pistan zehar 10 kono egongo dira banatuta. Eremuaren ertz bakoitza norabide bat izango da, hau da, iparra, hegoa, mendebaldea eta ekialdea. Irakasleak esango du zein marra dagokion norabide bakoitzari. Ikasle guztiak pista osoan zehar mugituko dira, batzuk gurpildun aulkian eta besteak korrika. Bitartean irakasleak norabide bat ohiukatuko du, adibidez, "EKIALDEA!" eta ikasleak marra horretara iritsi beharko dira ahalik eta azkarren. Aulkian ez dauden ikasleek kono bat hartu behar dute lurretik, bere bikotekideari eman eta biak batera marrara iritsi. Ondoren, rolak aldatuko dira.</p> 	<p>ESPAZIOA: Pista osoa -TALDEKATZEA: Hasieran banaka. Pistan zehar banatuta eta ondoren binaka</p> <p>-DESPLAZAMENDUA: Bai. Korrika eta gurpildun aulkian</p> <p>-IRAKASLEA: Jarduera zuzentzen eta aginduak ematen</p> 	<p>Ikasleek gurpildun aulkiko slalomaren inguruko orokortasunak ezagutzea</p> <p>Gurpildun aulkiaren bitartez desplazatzen jakitea</p>	<p style="text-align: center;">10'</p>
<p>ZATI NAGUSIA:</p> <p>Lehenengo jarduera: Oztopoak ezagutzen. Aurreko ariketako</p>	<p>-ESPAZIOA: Pista osoa -TALDEKATZEA:</p>		

bikoteak eta eremua mantenduko dira. Jarduera honetan eremuan zehar slalomean ohikoak diren oztopoak (txinozko karratuak, zig-zag-ak, bi kono atzeraka pasatzeko) egongo dira banatuta. Bikotekide bat gurpildun aulkian joango da eta bestea bere ondoan oinez edo korrika esaten zein oztopotara joan. Jardueraren erdialdean rola aldatuko dira

Bikoteka.
-DESPLAZAMENDUA: Bai. Gurpildun aulkian eta korrika edo oinez
-IRAKASLEA: Kanpoan jarduera behatzen eta zuzentzen

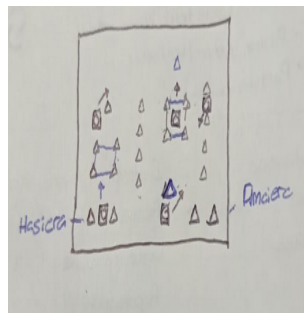
Slalomeko ohiko oztopoak (360 eta 180ko bira emateko laukiak, konoa, zig-zag-a, errebertsio atea,...) gainditzeko gaitzatea

10'

Bigarren jarduera: **Zirkuitoa.** Ikasleek slalomeko zirkuitoa burutuko dute aurreko ariketako oztopoak gaindituz. Hasieran poliki egingo dute ibilbidea pixkanaka ezagutzen joateko. Ondoren, ahalik eta azkarren ahaleginduko dira egiten kronometratu egingo baitzaie.

-ESPAZIOA: Pista osoa.
-TALDEKATZEA: Banaka.
-DESPLAZAMENDUA: Bai. Gurpildun aulkiarekin.
-IRAKASLEA: Kanpotik behatzen eta kronometratzen

Zirkuitoko oztopoak ahalik eta azkarren gainditzea

15'

3. Jarduera: **Erreleboak.** 10 ikasleko bi ilaratan banatuko dira ikasleak. Ilara bakoitzaren aurrean zirkuito bat egongo da. Errelebo lasterketa egingo da zirkuito horretan aurretik landutako oztopo ezberdinak gaindituz.

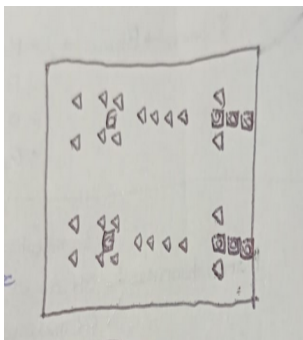
-ESPAZIOA: Pista erdia
-TALDEKATZEA: Bi ilaratan
-DESPLAZAMENDUA: Bai. Gurpildun aulkiarekin
-IRAKASLEA: Kanpoan

Zirkuitoko oztopoak ahalik eta azkarren gainditzea

10'

jarduera behatzen eta zuzentzen.

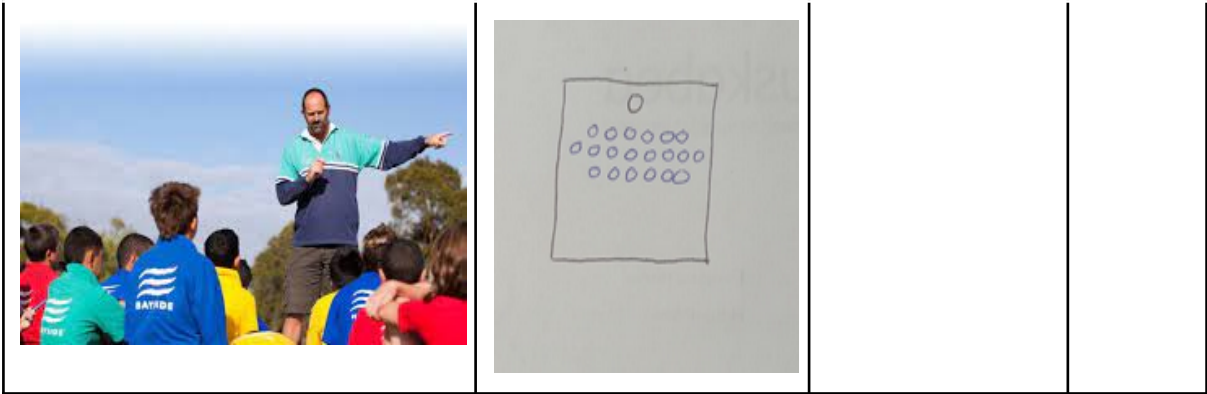
AMAIERAKO ATALA

Ikasleak irakaslearen aurrean eseriko dira eta saioaren hasuan keta egingo dute saioko bizipenen inguruan hitz eginez. Komentatu dezakete zein zailtasun bizi izan dituzten, jarduerak egokiak iruditu zaizkien ala ez edota beraiek proposatu ditzakete jarduera ezberdinak

-ESPAZIOA: Pistako zati bat
 -TALDEKATZEA: Banaka
 -DESPLAZAMENDUA: Ez
 -IRAKASLEA: Hausnarketa gidatzen

Saioan zehar bizitakoa azaleratzea
 Modalitatearen inguruan ikasi dutena azaltzea

10'

4.- SAIOA

GAI MULTZOA: Kirol egokituarekiko sentsibilizazio saioak

UNITATE DIDAKTIKOA: Kirol egokituarekiko sentsibilizazio saioak

SAIOAREN KOKAPENA UNITATE DIDAKTIKOAN

1- IKUSMEN URRITASUNERA BIDERATUTAKO JARDUERA ETA JOLASAK

2- GOALBALL

3- GURPILDUN AULKIKO SLALOM-A

4- GURPILDUN AULKIKO SASKIBALOA

5- BOCCIA

6- GARUN PARALISIA DUTENENTZAKO FUTBOLA

7- ADIMEN URRITASUNERA BIDERATUTAKO JARDUERAK

8- PARAVOLEIBOLA

HELBURU OROKORRA: Ikasleak kirol egokituaren inguruan sentsibilizatzea

HELBURU ZEHATZAK:

- **PROZEDURAZKOAK:** Gurpildun aulkiko saskibaloia oinarritzko mugimenduak bereganatzea
- **JARRERAZKOAK ETA AFEKTIBOAK:** Materiala zaintzea eta taldekideak errespetatzea
- **KONTZEPTUZKOAK:** Teknika eta ekintza ezberdinen izenak ikastea

IRAUPENA: 55'

IKASLE KOPURUA: 20

LEKUA: GIMNASIOKO PISTA

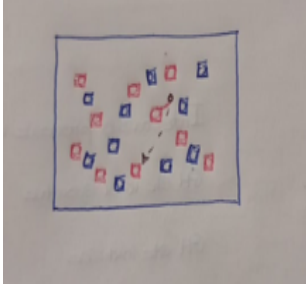
MAILA: DBH

1-2-3-4

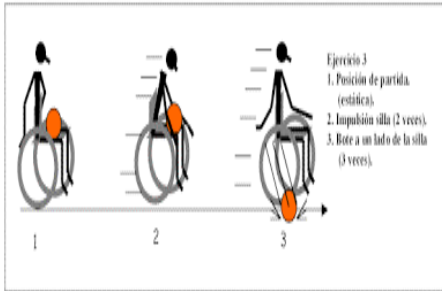
MATERIALA: Gurpildun aulkiak (20), txinoak (16), saskibaloiko baloiak (20)

EDUKI TEORIKOAK:

- Gurpildun aulkian ibiltzen diren pertsonen jarduera fisikoa egitean bizitzen duten egoeraren ezagupena
- Gurpildun aulkiko saskibaloia kirolaren arauak ezagutzea

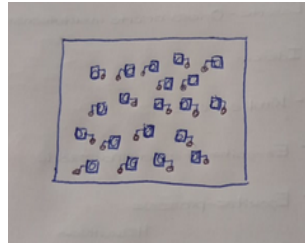
JARDUERAREN DESKRIBAPENA	ANTOLAKUNTZA	HELBURUAK	DENB.
<p style="text-align: center;">GIROTZEALDIA</p> <p>Saioaren hasieran gurpildun saskibaloia kirolaren nondik norakoak azalduko dira, zein maila ezberdinak dauden, zeintzuk hartzen duten parte, zenbatek, nola jokatu,...</p> <p>Jolasa: 10 paseen jolasa gurpildun aulkian. 10 ikasleko bi taldetan banatuko gara pista osoan zehar. Taldekideen artean Puntua lortzeko 10 pase egin beharko dituzte baloia lurrera erori gabe. Aurkariak baloia kentzen edota paseak mozten ahaleginduko dira baloia lortu ahal izateko.</p> 	<p>ESPAZIOA: Pista osoa -TALDEKATZEA: 10 ikasleko bi taldetan</p> <p>-DESPLAZAMENDUA: Bai. Gurpildun aulkian -IRAKASLEA: Jarduera zuzentzen</p> 	<p>Ikasleak gorputza berotzea eta saioaren dinamikan sartzea</p>	15'
<p>ZATI NAGUSIA:</p> <p>Lehenengo jarduera: Boteak. Ikasle bakoitza gurpildun aulkian</p>	<p>-ESPAZIOA: Pista osoa -TALDEKATZEA:</p>	<p>Boteak egiten</p>	

eta saskibaloiko baloi batekin pistan zehar banatuko dira. Hasiera batean botek lekuan bertan burutzen saiatuko dira. Ondoren, pistan zehar desplazatzen diren bitartean baloia botatzen ahaleginduko dira.

Banaka.

-DESPLAZAMENDUA: Bai. Gurgildun aulkian eta boteka
-IRAKASLEA: Kanpoan jarduera behatzen eta zuzentzen

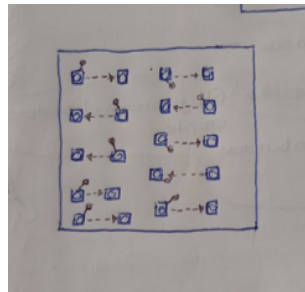
desplazatzen ikastea

5'

Bigarren jarduera: **Paseak.** Ikasleak bikoteka jarriko dira eta bikote bakoitzak baloi bat izango du. Aurreko ariketan bezala, hasiera batean, bi ikasleak geldirik daudela bien artean paseak egingo dituzte. Ondoren, pistan zehar desplazatuko dira eta mugimenduan daudela paseak burutuko dituzte.

-ESPAZIOA: Pista osoa.
-TALDEKATZEA: Bikoteka
-DESPLAZAMENDUA: Bai. Gurgildun aulkiarekin.
-IRAKASLEA: Kanpotik behatzen.

Ikasleak elkarren artean koordinatzea eta paseak burutzen ikastea

5'

3. Jarduera: **Jaurtiketak.** Kanasta bakoitzaren parean, jaurtiketa libreko puntuaren altueran bi ilara egingo dira. Ilara bakoitzean bost ikasle egongo dira. Bakoitzak baloi bat izango du. Ilarako lehenak jaurtiketa burutuko du eta ondoren, ilararen atzean kokatuko da.

-ESPAZIOA: Pista osoa
-TALDEKATZEA: Lau ilaratan
-DESPLAZAMENDUA: Ez.
-IRAKASLEA: Kanpoan jarduera behatzen eta jaurtizeko baimena ematen.

Ikasleak pixkanaka jaurtiketaren teknika bereganatzen joatea

5'

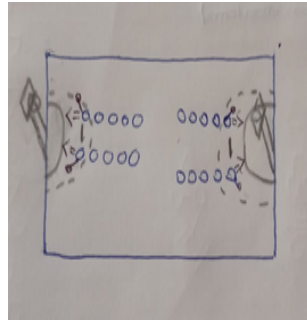

4. Jarduera. **Partida txikiak.**
Aurreko ariketan ilaran zeuden ikasleak taldekide bihurtuko dira. 5x5 eko partidak txikiak egingo dira kanasta batean. Kanasta batean partida bat eta bestean beste partida bat jokatuko da.

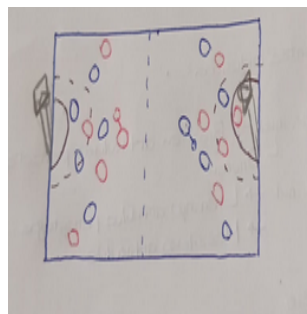

AMAIERAKO ATALA

Ikasleak irakaslearen aurrean eseriko dira eta saioaren hasuanrketan egingo dute saioko bizipenen inguruan hitz eginez. Komentatu dezakete zein zailtasun bizi izan dituzten,

-ESPAZIOA: Pista osoa
-TALDEKATZEA: Lau taldetan
-DESPLAZAMENDUA: Bai. baloiarekin zein gabe
-IRAKASLEA: Kanpoan jarduera behatzen eta epaile lanak egiten

-ESPAZIOA: Pistako zati bat
-TALDEKATZEA: Banaka
-DESPLAZAMENDUA: Ez

Saskibaloiko partida bat taldekideekin era koordinatuan (paseak eta desmarkeak ondo burutzea, defentsan zein erasoan koordinatzea) jokatzea

15'

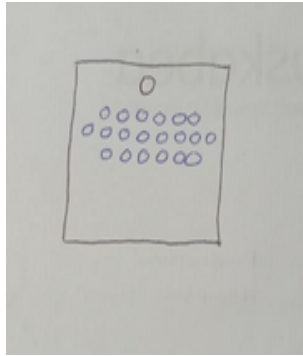
10'

Saioan zehar bizitaakoa azalera tzea

jarduerak egokiak iruditu zaizkien ala ez edota beraiek proposatu ditzakete jarduera ezberdinak

-IRAKASLEA:
Hausnarketa gidatzen

Modalitatearen inguruan ikasi dutena azaltzea

5.- SAIOA

GAI MULTZOA: Kirol egokituarekiko sentsibilizazio saioak

UNITATE DIDAKTIKOA: Kirol egokituarekiko sentsibilizazio saioak

SAIOAREN KOKAPENA UNITATE DIDAKTIKOAN

- 1- IKUSMEN URRITASUNERA BIDERATUTAKO JARDUERA ETA JOLASAK
- 2- GOALBALL
- 3- GURPILDUN AULKIKO SLALOM-A
- 4- GURPILDUN AULKIKO SASKIBALOIA

5- BOCCIA

- 6- GARUN PARALISIA DUTENENTZAKO FUTBOLA
- 7- ADIMEN URRITASUNERA BIDERATUTAKO JARDUERAK
- 8- PARAVOLEIBOLA

HELBURU OROKORRA: Ikasleak kirol egokituaren inguruan sentsibilizatzea

HELBURU ZEHATZAK:

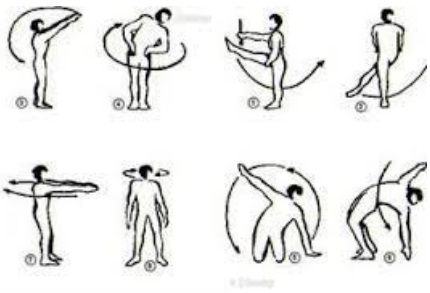
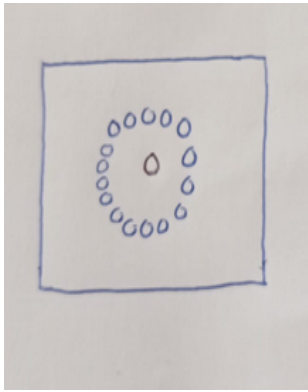
- **PROZEDURAZKOAK:** Bocciako jaurtiketa ezberdinak (eskuarekin, oinarekin, arrapalekin,...) burutzen ikastea
- **JARRERAZKOAK ETA AFEKTIBOAK:** Materiala zaintzea
- **KONTZEPTUZKOAK:** Bocciako termino ezberdinen esanahia ikastea

IRAUPENA: 55' **IKASLE KOPURUA:** 20 **LEKUA:** GIMNASIOKO PISTA **MAILA:** DBH
1-2-3-4

MATERIALA: Gurpildun aulkiak (8), bocciako pilotak (15-20), arrapalak (3)

EDUKI TEORIKOAK:

- Garun paralisia duten pertsonen jarduera fisikoa egitean bizitzen duten egoeraren ezagupena
- Bocciaren arauak ezagutzea

JARDUERAREN DESKRIBAPENA	ANTOLAKUNTZA	HELBURUAK	DENB.
<p style="text-align: center;">GIROTZEALDIA</p> <p>Saioaren hasieran boccia kirolaren nondik norakoak azalduko dira, zein maila ezberdinak dauden, zeintzuk hartzen duten parte, zenbatek, nola jokatu, zein material erabiltzen den,...</p> <p>Mugikortasun artikularra. Irakaslearen inguruan borobil bat osatu eta gorputzeko giltzadura ezberdinak berotuko ditugu. Lepoa berotzen hasiko gara eta orkatilak berotzen amaituko dugu.</p> 	<p>ESPAZIOA: Pista erdia -TALDEKATZEA: Borobilean denak batera -DESPLAZAMENDUA: Ez. -IRAKASLEA: Beroketa gidatzen</p> 	<p>Ikasleak gorputza berotzea eta saioaren dinamikan sartzea</p>	<p>10'</p>
<p>ZATI NAGUSIA:</p> <p>Lehenengo jarduera: Jaurtiketak hanka azpira. Ikasleak bosteko lau taldetan ipiniko dira. Talde bakoitzak bi gurpildun aulki, pilota ugari eta arrapala izango ditu. Jarduera honetan ikasle bat jaurtiketa lerrotik distantzia batera</p>	<p>-ESPAZIOA: Pista osoa -TALDEKATZEA: Bosteko lau taldetan. -DESPLAZAMENDUA: Ez. -IRAKASLEA: Kanpoan jarduera behatzen eta</p>	<p>Jaurtiketa ezberdinak burutzen ikastea</p>	<p>7'</p>

jarriko da hankak irekita dituela. Gainontzeko ikasleek pilotak bocciako teknika eta jaurtiketa ezberdinen bitartez jaurtiko dituzte beste ikaslearen hanka azpitik sartzeko helburuarekin. .

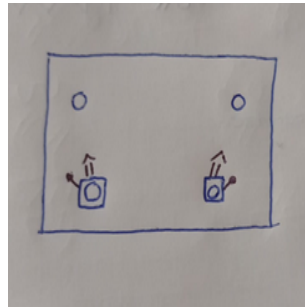

Bigarren jarduera: **Jaurtiketak botilara.** Aurreko ariketako taldeak mantenduko dira. Kasu honetan jaurtiketak eremuan zehar banatuta egongo diren ur botila txikiak eragingo dira.

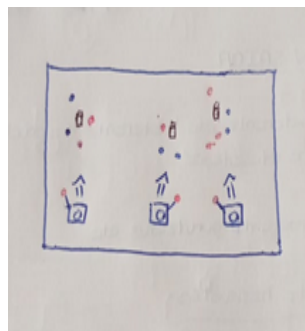

3. Jarduera: **Boccia partidak.** Aurreko ariketako taldeak eta posizioak mantenduko dira eta bocciako partidak eragingo dituzte.

zuzentzen

-ESPAZIOA: Pista osoa.
-TALDEKATZEA: Bosteko lau taldetan.
-DESPLAZAMENDUA: Ez.
-IRAKASLEA: Kanpotik behatzen.

-ESPAZIOA: Pista osoa
-TALDEKATZEA: Bosteko lau taldetan..
-DESPLAZAMENDUA:

Jaurtiketa ezberdinak burutzen ikastea

Boccia partida

7'

Banakako zein binakako partidak burutuko dituzte.

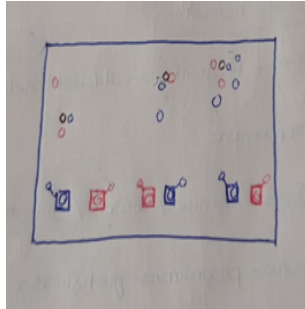

AMAIERAKO ATALA

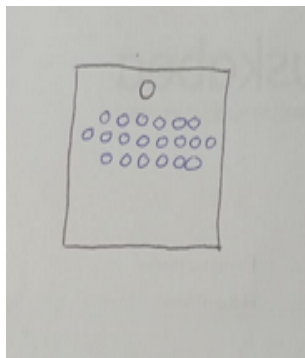
Ikasleak irakaslearen aurrean eseriko dira eta saioaren hasuanrketak egingo dute saioaren bizipenen inguruan hitz eginez. Komentatu dezakete zein zailtasun bizi izan dituzten, jarduerak egokiak iruditu zaizkien ala ez edota beraiek proposatu ditzakete jarduera ezberdinak

Ez.
-IRAKASLEA: Kanpoan jarduera behatzen eta epaile lanak egiten.

-ESPAZIOA: Pistako zati bat
-TALDEKATZEA: Banaka
-DESPLAZAMENDUA: Ez
-IRAKASLEA: Hausnarketa gidatzen

bat nola jokatu ikastea

20'

Saioan zehar bizitaakoa azaleratzea

10'

Modalitatearen inguruan ikasi dutena azaltzea

--	--	--	--

6.- SAIOA

GAI MULTZOA: Kirol egokituarekiko sentsibilizazio saioak

UNITATE DIDAKTIKOA: Kirol egokituarekiko sentsibilizazio saioak

SAIOAREN KOKAPENA UNITATE DIDAKTIKOAN

1- IKUSMEN URRITASUNERA BIDERATUTAKO JARDUERA ETA JOLASAK

2- GOALBALL

3- GURPILDUN AULKIKO SLALOM-A

4- GURPILDUN AULKIKO SASKIBALOIA

5- BOCCIA

6- GARUN PARALISIA DUTENENTZAKO FUTBOLA

7- ADIMEN URRITASUNERA BIDERATUTAKO JARDUERAK

8- PARAVOLEIBOLA

HELBURU OROKORRA: Ikasleak kirol egokituaren inguruan sentsibilizatzea

HELBURU ZEHATZAK:

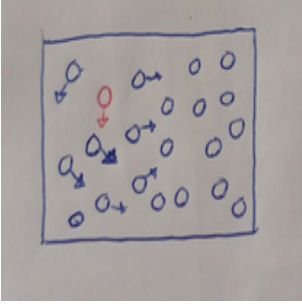
- **PROZEDURAZKOAK:** Futbolean burutzen diren mugimendu ezberdinak burutzen ikastea
- **JARRERAZKOAK ETA AFEKTIBOAK:** Materiala zaintzea eta taldekide zein aurkariak errespetatzea
- **KONTZEPTUZKOAK:** Futboleko termino ezberdinen esanahia ikastea

IRAUPENA: 55' **IKASLE KOPURUA:** 20 **LEKUA:** GIMNASIOKO PISTA **MAILA:** DBH
1-2-3-4

MATERIALA: Futboleko baloiak (10), sokak (15), konoak (10), txinoak (10)

EDUKI TEORIKOAK:

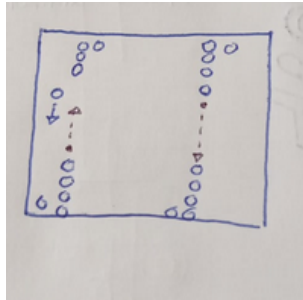
- Garun paralisia duten pertsonen jarduera fisikoa egitean bizitzen duten egoeraren ezagupena
- Futbolaren arauak ezagutzea

JARDUERAREN DESKRIBAPENA	ANTOLAKUNTZA	HELBURUAK	DENB.
<p>GIROTZEALDIA</p> <p>Saioaren hasieran garun paralisia dutenentzat bideratutako futbola kirolaren nondik norakoak azalduko dira, zein maila ezberdinak dauden, zeintzuk hartzen duten parte, zenbatek, nola jokatu, zein material erabiltzen den,...</p> <p>Jolasa: Harrapaketa hankak lotuta. Garun paralisia dutenen mugimendu rangoa ezagutzeko, ikasleei hankak lotuko zaizkie soka baten bitartez. Garun paralisiaren mailaren arabera, soka belauenen altueran edota iztarren altueran lotu daiteke. Harrapatzaile bat egongo da eta gainontzekoak iheslariak izango dira. Harrapatzaileak iheslari bat harrapatzean, rolak aldatuko dira. Denbora igaro ahala harrapatzaile kopurua areagotzen joango da.</p> <p>ZATI NAGUSIA:</p>	<p>ESPAZIOA: Pista osoa</p> <p>-TALDEKATZEA: Borobilean denak batera</p> <p>-DESPLAZAMENDUA: Ez.</p> <p>-IRAKASLEA: Jarduera behatzen</p> 	<p>Ikasleak gorputza berotzea eta saioaren dinamikan sartzea</p>	<p>10'</p>

Lehenengo jarduera: **Paseak.**
Ikasleak bosteko lau ilaratan ipiniko dira. Bi ilara parez pare kokatuko dira. Ilarako lehenak pasea egingo dio pareko ilarako beste ikasleari eta ilaraz aldatuko da.

-ESPAZIOA: Pista osoa
-TALDEKATZEA:
Bosteko lau ilaratan..
-DESPLAZAMENDUA:
Bai. Korrika.
-IRAKASLEA: Kanpoan jarduera behatzen eta zuzentzen

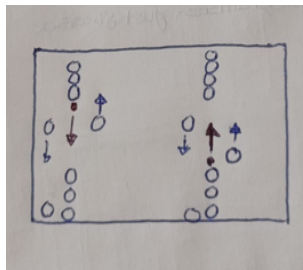
Hankak lotuta dituztelarik paseak egiteko gai izatea

5'

Bigarren jarduera: **Baloia gidatzen.**
Aurreko ariketako ilarak mantenduko dira baina kasu honetan, paseak egin ordez, baloia hanketan gidatuko da pareko ilararaino eta ilarako lehenari pasea egingo zaio ondoren baloia gidatu dezan.

-ESPAZIOA: Pista osoa.
-TALDEKATZEA:
Bosteko lau taldeetan.
-DESPLAZAMENDUA:
Ez.
-IRAKASLEA: Kanpotik behatzen.

Hankak lotuta dituztelarik, baloia gidatu ahal izatea

5'

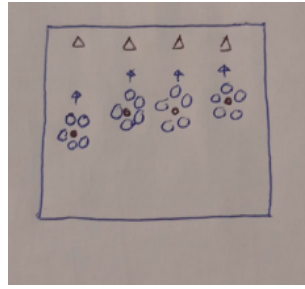
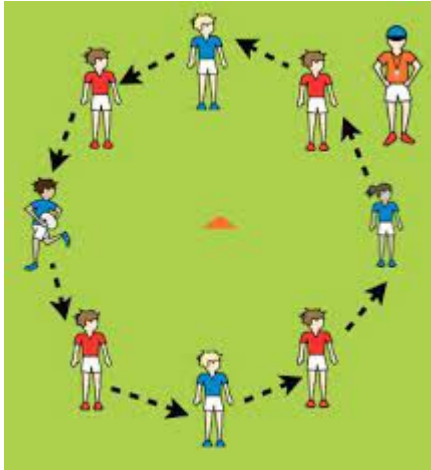
3. Jarduera: **Borobilean paseak.**
Aurreko ariketako ilarak talde bilakatuko dira. Talde bakoitzak, eskutik emanda, borobil bat osatuko du. Lasterketa bat izango da. Posizio horretan elkarren artean paseak eginez aurrerantz desplazatuko dira. Irteeratik 10 metrotara egongo den kono batera iritsi beharko dira eta bertatik

-ESPAZIOA: Pista osoa
-TALDEKATZEA:
Bosteko lau taldeetan..
-DESPLAZAMENDUA:
Bai. Korrika
-IRAKASLEA: Kanpoan jarduera behatzen eta epaile lanak egiten.

Taldekieen artean koordinatzea

10'

hasierako eremura buelta egin beharko dute. Ronda ugari egingo dira. Baloia borobiletik irteten bada, hasierara itzuli beharko dira.

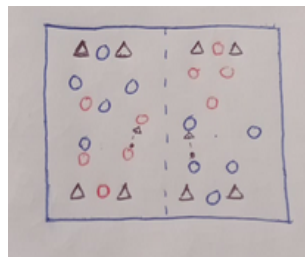
4. Jarduera. **Partida txikiak.** Taldeak mantendu egingo dira eta talde guztien artean partida txikiak egingo dira.

AMAIERAKO ATALA

Ikasleak irakaslearen aurrean eseriko dira eta saioaren hasuanrketan egingo dute saioko bizipenen inguruan hitz eginez. Komentatu dezakete zein zailtasun bizi izan dituzten, jarduerak egokiak iruditu zaizkien ala ez edota beraiek proposatu ditzakete jarduera ezberdinak

- ESPAZIOA: Pista osoa
- TALDEKATZEA: Bosteko lau taldeetan..
- DESPLAZAMENDUA: Bai. Korrika
- IRAKASLEA: Kanpoan jarduera behatzen eta epaile lanak egiten.

- ESPAZIOA: Pistako zati bat
- TALDEKATZEA: Banaka
- DESPLAZAMENDUA: Ez

Hankak lotuta dituztelarik futbol partida bat jokatzeko gai izatea

15'

	<p>-IRAKASLEA: Hausnarketa gidatzen</p> 	<p>Saioan zehar bizitakoa azaleratzea</p> <p>Modalitatearen inguruan ikasi dutena azaltzea</p>	<p>10'</p>
---	---	--	------------

7.- SAIOA

GAI MULTZOA: Kirol egokituarekiko sentsibilizazio saioak

UNITATE DIDAKTIKOA: Kirol egokituarekiko sentsibilizazio saioak

SAIOAREN KOKAPENA UNITATE DIDAKTIKOAN

- 1- IKUSMEN URRITASUNERA BIDERATUTAKO JARDUERA ETA JOLASAK
- 2- GOALBALL
- 3- GURPILDUN AULKIKO SLALOM-A
- 4- GURPILDUN AULKIKO SASKIBALOIA
- 5- BOCCIA
- 6- GARUN PARALISIA DUTENENTZAKO FUTBOLA
- 7- ADIMEN URRITASUNERA BIDERATUTAKO JARDUERAK**
- 8- PARAVOLEIBOLA

HELBURU OROKORRA: Ikasleak kirol egokituaren inguruan sentsibilizatzea

HELBURU ZEHATZAK:

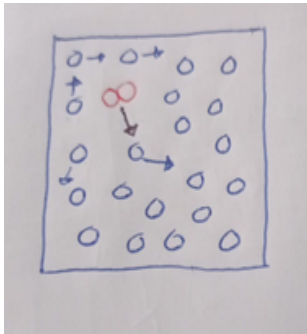
- **PROZEDURAZKOAK:** Ikasleek piktogramen erabilera ulertzea
- **JARRERAZKOAK ETA AFEKTIBOAK:** Elkar errespetatzea
- **KONTZEPTUZKOAK:** Piktogrametako ikur desberdinek esanahia ezagutzea

IRAUPENA: 55' **IKASLE KOPURUA:** 20 **LEKUA:** GIMNASIOKO PISTA **MAILA:** DBH 1-2-3-4

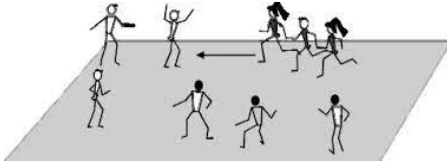
MATERIALA: Piktogramak, espumazko baloiak (2)

EDUKI TEORIKOAK:

- Adimen urritasuna duten pertsonen jarduera fisikoa egitean bizitzen duten egoeraren ezagupena
- Piktogramen erabileraren ezagupena

JARDUERAREN DESKRIBAPENA	ANTOLAKUNTZA	HELBURUAK	DENB.
<p>GIROTZEALDIA</p> <p>Saioaren hasieran adimen urritasuna desgaitasunaren nondik norakoak azalduko zaizkie ikasleei. Horretaz gain, adimen urritasuna duten pertsonekin jarduera fisikoa burutzean erabiltzen diren piktogramen erabilera azalduko zaie.</p> <p>Jolasa: Katearen jolasa. Ikasleei jolasaren azalpena egingo zaie piktogramen bitartez. Hasieran harrapatzaile bat egongo da eta beste guztiak iheslariak izango dira. Harrapatzaileak iheslari bat harrapatzean, eskua emango dute eta harrapatzen jarraituko dute. Katean lau pertsona batzean, katea desegin egingo da bi bikotetan. Jarduera denak harrapatuta daudenean amaituko da.</p> <p>*Jarduera gaizki burutzen ari badira irakasleak jakinaraziko die. Ondo egiten ari badira, ez die ezer esango. Minutu batzuk igaro ahala,</p>	<p>ESPAZIOA: Pista osoa -TALDEKATZEA: Banaka -DESPLAZAMENDUA: Bai. Korrika eta oinez. -IRAKASLEA: Jarduera behatzen</p> 	<p>Ikasleak gorputza berotzea eta saioaren dinamikan sartzea</p>	<p>10'</p>

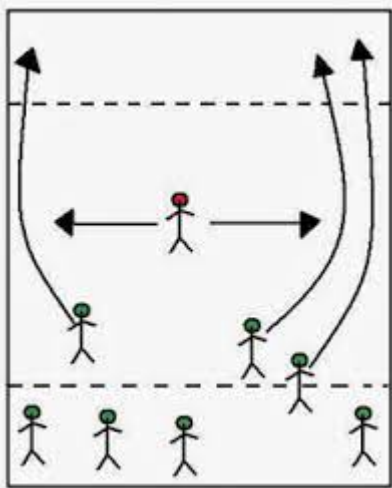
irakasleak piktogramen esanahia azalduko du.

ZATI NAGUSIA:

Lehenengo jarduera: **Armiarmaren jolasa.** Jolasa piktogramekin azalduko zaie. Harrapatzaile bat egongo da pistaren mutur batean kokatuko dena. Beste muturrean iheslariak egongo dira. Harrapatzaileak seinalea ematean, harrapatzera irtengo da. Harrapatzailea beste muturrera iristean txanda amaitzen da eta hurrengo txandara pasako dira. Harrapatutakoak harrapatu zaien lekuan egongo dira soilik goiko gorputz adarra mugitu dezaketelarik.

*Jarduera gaizki burutzen ari badira irakasleak jakinaraziko die. Ondo egiten ari badira, ez die ezer esango. Minutu batzuk igaro ahala, irakasleak piktogramen esanahia azalduko du.

-ESPAZIOA: Pista osoa

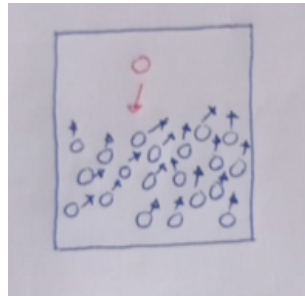
-TALDEKATZEA:

Banaka.

-DESPLAZAMENDUA:

Bai. Korrika.

-IRAKASLEA: Kanpoan jarduera behatzen eta zuzentzen

Piktogramen erabilera ulertzea

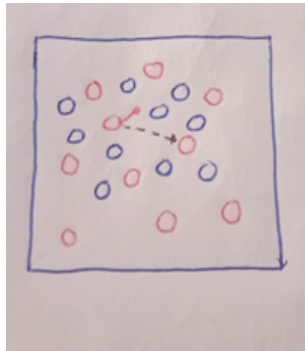
10'

10'

Bigarren jarduera: **10 paseen jolasa.** Jarduera piktogramekin azalduko zaie. 10 ikasleko bi talde egongo dira. Puntua lortzeko taldekideen artean 10 pase egin beharko dituzte baloia lurrera erori gabe eta aurkariak baloia ikutu gabe.

*Jarduera gaizki burutzen ari badira irakasleak jakinaraziko die. Ondo egiten ari badira, ez die ezer esango. Minutu batzuk igaro ahala, irakasleak piktogramen esanahia azalduko du.

-ESPAZIOA: Pista osoa.
 -TALDEKATZEA: Hamarreko bi taldetan
 -DESPLAZAMENDUA: Bai. Korrika eta oinez
 -IRAKASLEA: Kanpotik behatzen eta epaile lanak eginez.

Piktogramen erabilera ulertzea

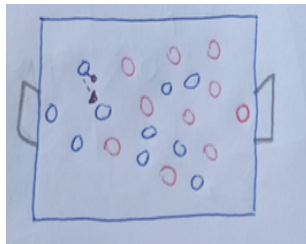
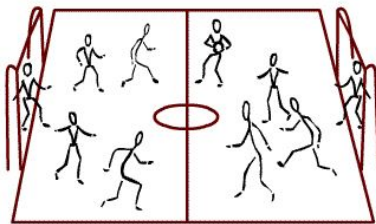
3. Jarduera: **Eskubaloia.** Ikasleek eskubaloi partida bat jokatuko dute aurreko taldeekin. Piktogramen bitartez taldeek gola sartzeko arauak azalduko dira. Adibidez, lehenengo araua izango da gola sartzeko taldekide guztien artean baloia pasa behar dela.

*Jarduera gaizki burutzen ari badira irakasleak jakinaraziko die. Ondo egiten ari badira, ez die ezer esango. Minutu batzuk igaro ahala, irakasleak piktogramen esanahia azalduko du.

-ESPAZIOA: Pista osoa
 -TALDEKATZEA: Hamarreko bi taldetan
 -DESPLAZAMENDUA: Bai. Korrika eta oinez.
 -IRAKASLEA: Kanpoan jarduera behatzen eta epaile lanak egiten.

Piktogramen erabilera ulertzea

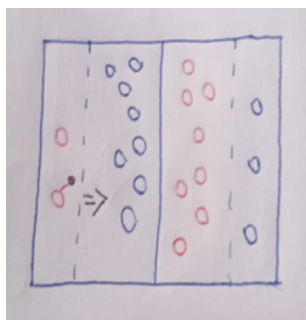
10'

4. Jarduera. **Brilet.** Jolasa piktogramen bidez azalduko da. Aurreko jardueretako taldeak mantenduko dira. Talde bakoitza eremu batean egongo da eta soilik baloiaren bila atera daiteke bertatik. Jokalari batek jaurtiketa burutzean aurkariari ematen badio, hau beste taldearen kartzelara (beste taldearen eremuaren muturrean egongo dena) joango da. Kartzelatik jaurtiketa bat burutzeko aukera izango du. Aurkari bati ematekotan, bere eremura itzuliko da eta bestea kartzelara. Ez badio ematen kartzelan geratuko da. Talde batek irabaziko du beste taldeko kide guztiak kartzelean daudenean.

*Jarduera gaizki burutzen ari badira irakasleak jakinaraziko die. Ondo egiten ari badira, ez die ezer esango. Minutu batzuk igaro ahala, irakasleak piktogramen esanahia azalduko du.

-ESPAZIOA: Pista erdia
 -TALDEKATZEA: Hamarreko bi taldetan
 -DESPLAZAMENDUA: Ez.
 -IRAKASLEA: Kanpoan jarduera behatzen eta epaile lanak egiten.

Piktogramen erabilera ulertzea

10'

10'

AMAIERAKO ATALA

Ikasleak irakaslearen aurrean eseriko dira eta saioaren hasuanrketan egingo dute saioaren bizipenen inguruan hitz eginez. Komentatu dezakete zein zailtasun bizi izan dituzten, jarduerak egokiak iruditu zaizkien ala ez edota beraiek proposatu ditzakete jarduera ezberdinak

-ESPAZIOA: Pistako zati bat

-TALDEKATZEA:

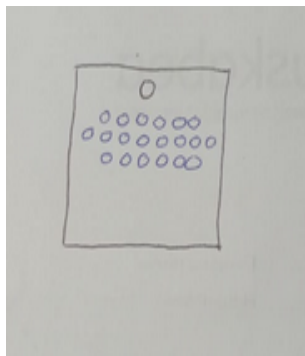
Banaka

-DESPLAZAMENDUA:

Ez

-IRAKASLEA:

Hausnarketa gidatzen

Saioan zehar
bizitakoa
azaleratzea

Urritasunaren
inguruan ikasi
dutena azaltzea

8.- SAIOA

GAI MULTZOA: Kirol egokituarekiko sentsibilizazio saioak

UNITATE DIDAKTIKOA: Kirol egokituarekiko sentsibilizazio saioak

SAIOAREN KOKAPENA UNITATE DIDAKTIKOAN

1- IKUSMEN URRITASUNERA BIDERATUTAKO JARDUERA ETA JOLASAK

2- GOALBALL

3- GURPILDUN AULKIKO SLALOM-A

4- GURPILDUN AULKIKO SASKIBALOA

5- BOCCIA

6- GARUN PARALISIA DUTENENTZAKO FUTBOLA

7- ADIMEN URRITASUNERA BIDERATUTAKO JARDUERAK

8- PARAVOLEIBOLA

HELBURU OROKORRA: Ikasleak kirol egokituaren inguruan sentsibilizatzea

HELBURU ZEHATZAK:

- **PROZEDURAZKOAK:** Paraboleiboleko ekintza ezberdinak egiten ikastea
- **JARRERAZKOAK ETA AFEKTIBOAK:** Taldeekideen artean laguntzea
- **KONTZEPTUZKOAK:** Paraboleiboleko mugimendu ezberdinak ezagutzea

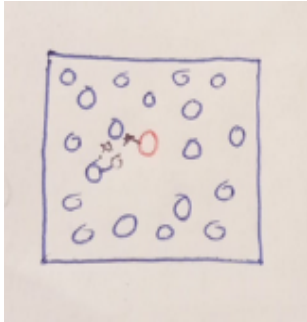
IRAUPENA: 55' **IKASLE KOPURUA:** 20 **LEKUA:** GIMNASIOKO PISTA **MAILA:** DBH
1-2-3-4

MATERIALA: Boleiboleko baloiak (10), Posteak (4) eta sareak (2)

EDUKI TEORIKOAK:

- Paraboleiboleko jokalariek paraboleibola egitean bizitzen duten egoeraren ezagupena
- Paraboleiboleko arauen ezagutza

JARDUERAREN DESKRIBAPENA	ANTOLAKUNTZA	HELBURUAK	DENB.
--------------------------	--------------	-----------	-------

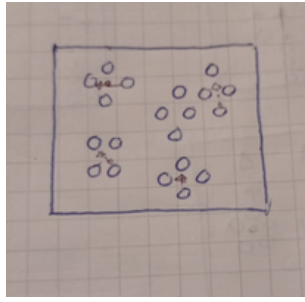
<p style="text-align: center;">GIROTZEALDIA</p> <p>Saioaren hasieran parabolibola kirolaren nondik norakoak azalduko dira, zein maila ezberdinak dauden, zeintzuk hartzen duten parte, zenbatek, nola jokatu, zein material erabiltzen den,...</p> <p>Jolasa: Harrapaketa baloiarekin. Ikasle guztiak lurrean eserita egongo dira. Harrapatzaile bat egongo da eta beste guztiak iheslariak izango dira. Denak lurretik atzerantz desplazatuko dira. Harrapatzaileak iheslari bat ikutzen badu rolak aldatuko dira. Iheslariak elkarren artean baloia pasako dute eta baloia duen iheslaria ezingo da harrapatu.</p> 	<p>ESPAZIOA: Pista erdia -TALDEKATZEA: Banaka -DESPLAZAMENDUA: Bai. Lurretik atzeraka -IRAKASLEA: Jarduera behatzen</p> 	<p>Ikasleak gorputza berotzea eta saioaren dinamikan sartzea</p>	<p style="text-align: center;">10'</p>
<p>ZATI NAGUSIA:</p> <p>Lehenengo jarduera: Taldeka paseak. Ikasleak bosnaka jarriko dira. Lurrean eserita egongo dira eta elkarren artean paseak burutuko dituzte</p>	<p>-ESPAZIOA: Pista osoa -TALDEKATZEA: Bosteko lau taldetan -DESPLAZAMENDUA: Bai. ez. -IRAKASLEA: Kanpoan jarduera behatzen eta zuzentzen</p>	<p>Pase desberdinen (aurreraka, atzeraka, alborantz, suspentsioan, erorketarekin eta basaurrearen golpearekin) teknika</p>	<p style="text-align: center;">5'</p>

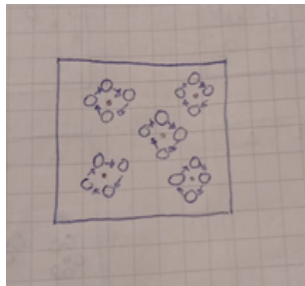
Bigarren jarduera: **Paseak desplazamenduekin.** Aurreko ariketako taldeak eta posizioak mantenduko dira. Hala ere, oraingoan paseak desplazatzen egingo dira. Ikasleak ruleta baten moduan borobilean desplazatzen egongo dira etengabe eta bitartean paseak egiten.

3. Jarduera: **Paraboleiboleko partidak.** Aurreko jardueretako taldeak mantenduko dira eta talde txikietan partidak burutuko dira. Ondoren, partida bat egingo da ikasle guztiekin hamarreko bi talde handitan.

-ESPAZIOA: Pista erdia
 -TALDEKATZEA: Bosteko lau taldetan
 -DESPLAZAMENDUA: Bai. lurretik arrastraka
 -IRAKASLEA: Kanpotik behatzen.

-ESPAZIOA: Pista osoa
 -TALDEKATZEA: Hamarreko bi taldetan
 -DESPLAZAMENDUA: Bai. Korrika eta oinez.
 -IRAKASLEA: Kanpoan jarduera behatzen eta epaile lanak egiten.

menperatzen joatea eta sarea nola egiten den ikastea

Desplazatu ondorengo paseak egiten ikastea

5'

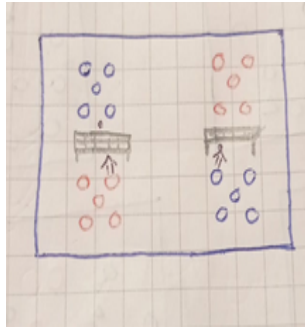
Paraboleiboileko partida bat jokatzeko gai izatea

25'

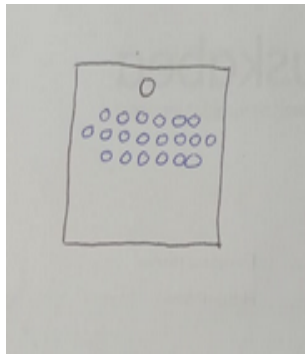

AMAIERAKO ATALA

Ikasleak irakaslearen aurrean eseriko dira eta saioaren hasuanrketak egingo dute saioko bizipenen inguruan hitz eginez. Komentatu dezakete zein zailtasun bizi izan dituzten, jarduerak egokiak iruditu zaizkien ala ez edota beraiek proposatu ditzakete jarduera ezberdinak

- ESPAZIOA: Pistako zati bat
- TALDEKATZEA: Banaka
- DESPLAZAMENDUA: Ez
- IRAKASLEA: Hausnarketa gidatzen

Saioan zehar bizitakoa azaleratzea

Modalitatearen inguruan ikasi dutena azaltzea

10'

--	--	--	--

IRAKASLEAREN HAUSRNARKETA GIDOIA

1. SAIOA:

Saio hasierako galderak:

- Zer dakizue desgaitasunen inguruan?
- Ezagutzen al duzue desgaitasuna duen pertsonaren bat?
- Zein iritzi duzue desgaitasunen inguruan?
- Zer dakizue (saioan zehar landuko den desgaitasunaren) inguruan?
- Ezagutzen al duzue desgaitasun hori duen pertsonaren bat?
- Saioan landuko den desgaitasunaren inguruko orokortasunak aipatu
- Landuko den kirol egokituaren ezaugarriak eta arauak azaldu

Saio amaierako galderak:

- Desgaitasun hori duten pertsonak jarduera fisikoa egiterako garaian zein zailtasun izan ditzakete?
- Nola sentitu zarete saioan zehar?
- Saio hasieran desgaitasun honekiko zenituzten aurreiritziak aldatu dira ala ez? Eta zergatik?

GAINONTZEKO SAIOAK (1.,2.,3.,4.,5.,6.,7.)

Saio hasierako galderak:

- Zer dakizue (saioan zehar landuko den desgaitasunaren) inguruan?
- Ezagutzen al duzue desgaitasun hori duen pertsonaren bat?
- Saioan landuko den desgaitasunaren inguruko orokortasunak aipatu
- Landuko den kirol egokituaren ezaugarriak eta arauak azaldu

Saio amaierako galderak:

- Desgaitasun hori duten pertsonak jarduera fisikoa egiterako garaian zein zailtasun izan ditzakete?
- Nola sentitu zarete saioan zehar?
- Saio hasieran desgaitasun honekiko zenituzten aurreiritziak aldatu dira ala ez? Eta zergatik?

8. SAIOA

Saio hasierako galderak:

- Zer dakizue (saioan zehar landuko den desgaitasunaren) inguruan?

- Ezagutzen al duzue desgaitasun hori duen pertsonaren bat?
- Saioan landuko den desgaitasunaren inguruko orokortasunak aipatu
- Landuko den kirol egokituaren ezaugarriak eta arauak azaldu

Saio amaierako galderak:

- Desgaitasun hori duten pertsonak jarduera fisikoa egiterako garaian zein zailtasun izan ditzakete?
- Nola sentitu zarete saioan zehar?
- Saio hasieran desgaitasun honekiko zenituzten aurreiritziak aldatu dira ala ez? Eta zergatik?
- Unitate didaktikoaarekin hasi baino lehen desgaitasunetikiko zenituzten aurreiritziak aldatu dira ala ez? Aldatzekotan, zer aldatu da?
- Zein izan da esperientzia honek zuengan eragin duen aldaketa handiena?
- Esperientzia gomendagarria dela uste duzue ala ez? Eta Zergatik?